

INCA REVISTA

Número 45

SETEMBRE 1997

Preu: 250 Pta.

Jaume Ferrà Cifre i el teatre popular dels anys 30

IV JORNADES

D'ESTUDIS

LOCALS

INCA

3 i 4 D'OCTUBRE DE 1997

FESTA DE SES LLANTERNES

**DIA 3 D'OCTUBRE A LES 6'30 DEL CAPVESPRE
A LA PLAÇA STA. MARIA LA MAJOR. ANIMARA
EL GRUP PAMI PIPA I UNA COLLÀ DE XEREMERS**

ORGANITZA: PATROCINA: COL·LABORA:

AJUNTAMENT D'INCA EUROCARNAVALES

Edita: Obra Cultural Balear
Delegació d'Inca

Presidenta: Mª Mercè Puig i Viñeta

Direcció i Coordinació:

Jaume Gual i Mora
Llorenç Massutí i Nicolau

Col.laboradors en aquest número:

Catalina Amer Vives
Andreu Caballero Romero
Pere Castelló i Bergas
P. Miquel Colom
Guillem Coll Morro
Rafel Pau Cortés Forteza
Gabriel Fiol i Mateu
Pere Fiol i Tornila
Bernat Forteza Fuster
Lluís Maicas Socias
Pere Massutí i Ramis
Antoni Mateu Garau
Victòria Picó Aguiló
Esperança Ramis de Plandolit
Pere Rayó Bennàssar
Antoni Rodríguez i Mir

Fotografies:

Sebastià Garcias
Arxiu de l'OCB

Publicitat i subscripcions:

Tel. 50.00.89 i 50.25.93

Redacció:

Vidal, 5 entresol
Apartat de correus 156
07300 - INCA

Dipòsit legal:

PM 451 - 1986

Imprimeix:

Gràfiques SIBA, S.L.
C/ Enginyer Felicià Fuster, 21
Tel. 52.32.44
Santa Margalida

*Els articles signats només
expressen l'opinió dels seus autors*

Í N D E X

EDITORIAL	3
RECONeixEMENT DE LES PARRÒQUIES DE MALLORCA.	4
LES POSSESSIONS D'INCA: "SON VIC"	7
UNA OPINIÓ, CASTELLÀ "LO QUE", CATALÀ "EL QUE"	8
UN PRÒLEG NO NAT	9
GRÀCIES, PARE COLOM	11
INCIDÈNCIA A INCA DE LES BANDOSITATS DEL S. XVII (2)	12
ALLÒ QUE EL VENT S'ENDUGUÉ	14
L'ORFEÓ L'HARPA D'INCA	15
ENTREVISTA: JAUME FERRÀ CIFRE I EL TEATRE POPULAR DELS ANYS 30	16
NO N'HI HA PROU EN LEGISLAR	19
ESCOLA DE MÚSICA "JAUME ALBERTÍ"	20
QUAN L'OBJECTIU ÉS SOBREVUIRE	21
DITADES DE MEL I ESPERONS	22
ESPORTS: KIKO OLIVA, AJUDANT DE L'ENTRENADOR DEL CONSTÀNCIA	24
RACÓ DE CUINA: CUINA DE BOLETS	28
CONCURSOS I CONVOCATÒRIES LITERÀRIES	26
L'AJUNTAMENT INFORMA	27
TEMPS ERA TEMPS ... (contraportada fotografia comentada)	28

EDITORIAL

L'estiu que acaba ens ha deparat notícies i esdeveniments que d'una o altra manera manifesten els batecs de la nostra comunitat. D'entre elles en voldríem ressaltar algunes pel seu significat i el ressò que han tengut en la premsa i en l'opinió pública.

El canonge de la Seu de Mallorca, l'inquer Pere Llabrés, a la seva intervenció a la Universitat Catalana d'Estiu a Prada de Conflent, digué que **l'Església de Mallorca reconeix el català com a llengua pròpia i preferent** i que l'assemblea sinodal aprovaria una resolució en aquest sentit. Si bé ningú no pot discutir el paper de l'església mallorquina en relació a la conservació, l'ús i l'estimació de la llengua catalana, cal dir també que hi ha ordes i congregacions religioses que mai no s'han volgut integrar en la realitat cultural illenca i és cert que mentre als centres religiosos d'ensenyament no hi hagi un compromís seriós en aquest terreny, els decrets sinodals seran paper mullat i compromís testimonial.

El debat a les Illes en relació a la llengua, tenint en compte l'avanç del castellà a tots els nivells, ha de ser necessàriament trobar fórmules de preservació, de coneixement i de millora de l'ús del català a tots els nivells, no només en l'àmbit escolar. En aquest sentit ho ha entès **l'Ajuntament de Petra fent una passa significativa pel que fa a l'ús de la nostra llengua** en tot el que fa referència a la seva administració i gestió. Com molt bé han manifestat els representants del govern municipal d'aquella població, es tracta únicament de fer normal en l'administració el que és normal al carrer.

La iniciativa de la **Diada de Mallorca**, aprovada pels partits majoritaris però sense comptar amb el sentiment del poble, va ser un error. El mateix PP volia fer festa perquè desitjava el fracàs, conscient de què era una oportunitat per posar en evidència el Pacte de Progrés, amb les seves fissures. Mai una jornada com la del passat 12 de setembre no havia desencadenat tanta tempesta política, ni havia generat un estat d'opinió tan confús. Bregues entre institucions per afany de protagonisme, però al final tot va ser massa normal. Tota Diada de Mallorca o autonòmica només pot tenir sentit si parteix d'un sentiment de poble i necessàriament ha de tenir un caràcter reivindicatiu contra l'Estat i les estructures que impossibilitin que la nostra Comunitat esdevengui ens amb personalitat i identitat diferenciada. Pocs dels nostres polítics ho volen entendre.

El muntatge de l'homenatge a Miguel A. Blanco es convertí en un acte d'actituds fascistoides i que va demostrar, en **els xiulets al cantant Raimon**, que Espanya continua sent incompatible amb la diversitat nacional i al·lèrgica a la pluralitat lingüística i cultural.

Ha començat el curs escolar als diferents nivells educatius. La problemàtica sorgida, per la manca de professorat, ha estat greu als Instituts d'Educació Secundària. Així i tot l'inici del curs als nivells d'Educació Primària i Universitari s'ha fet en total normalitat. Enguany la nostra Universitat compleix els vint-i-cinc anys d'ençà del seu començament. És un bon moment per fer balanç sobre el que representa la Universitat per a les Illes i per conèixer el que pensa la societat illenca de la Universitat. Les Illes Balears ja no es poden entendre sense la seva Universitat, tot i que encara queda molt de camí per recórrer i per estrènyer més els lligams entre la societat i la universitat.

A la fi, el Govern balear ha aconseguit **les transferències en Educació**. La primera impressió sobre les conseqüències de la negociació no és excessivament bona per a la nostra Comunitat. Tot i que els nostres representants han volgut extreure'n una imatge optimista, no hi ha gaire garanties sobre les quantitats que Madrid ha concedit a les Balears. El temps ho dirà, a partir de l'1 de gener de 1998 en sabrem la resposta.

RECONEIXEMENT DE LES PARRÒQUIES DE MALLORCA

(any 1248)

En el proper mes d'Abril es compliran 750 anys del reconeixement canònic de les primeres parròquies que començaren a actuar a Mallorca, entre elles la nostra de Santa Maria d'Inca. Pens que sabem que la Mallorca musulmana ja funcionava com el que ara deim la Ciutat i la Part Forana. Sols hi havia un nucli poblacional, la Madina Mayurqa (Ciutat de Mallorca) i d'allà s'organitzava tota la vida econòmica i política de l'Illa.

Mallorca estava dividida en 13 districtes o juz, que són: Albuhayra, Alahwaz, Al Yibal, Bulansa, Bunyula Musu, Inkan, Manaqur, Muntuy, Muruh, Qanarusa, Sulyar, Yartan, Yynau-Bitra. Ara posarem esment al nostre districte en el qual ja hi havia un nucli d'incipient concentració poblacional: Inkan, a qui el Rei Jaume I, en el Llibre dels Feits, anomena: "e anam-nos-en albergar a Inca que és la major alqueria que és en mallorques", però a més d'aquest nucli hi havia també una alqueria que tenia ja prou personalitat: Xilvar. En aquest districte doncs la bul.la papal de 1248 hi posa tres parròquies: Santa Maria d'Inca, Sant Llorenç de Selva i Sant Miquel de Campanet.

Podem conèixer un poc més el tarannà de la nostra Mallorca musulmana dient que la Part Forana estava dividida en alqueries i rafals. L'extensió variava i es sol dir que l'alqueria midava una mitja de 7'53 jovades, mentre que el rafal era més petit, tenia una mitja de 4'36.

Els àrabs que les habitaven eren pagesos lliures i cal pensar que llur organització social era de tipus clànic degut als topònims que posaven. Pens que la

importància d'Inca era deguda tant als fruits que donava l'agricultura, com al mercat que oferia dels productes de la muntanya i del pla.

Pens que el primer nucli poblacional estaria en la muntanyola que avui deim de les Monges Tancades, i que allà, a més d'unes vivendes bones de defensar, també hi hauria el lloc de culte o mesquita d'aquelles gents, perquè aviat va ser convertida en temple cristià dedicat a l'Apòstol Sant Bartomeu. Així ens ho fa pensar la quantitat de deixes piadoses, que trobam destinades a aquesta església ubicada al Puig de la teulera (Mandrava), i que ja vaig treure a rotillo en les primeres jornades d'estudis locals d'Inca (1994) parlant de la creació i consolidació del Monestir de Sant Bartomeu. Allà parl de documents de 1538 i 1572 que ens diuen que aquesta església, antigament, era la seu de la vida parroquial dels nostres avantpassats.

Si deim que en el Puig de Mandrava hi havia el primer nucli poblacional inquer, hem de pensar que ben prest canvià d'ubicació, perquè allà sols hi ha edificada la cresta del pujolet i la part ocupada actualment pels molins i pels Monestir. En el plànol publicat per Barberí l'any 1808 veurem que els molins no hi són, i que el Monestir és completament forà, en canvi la zona ocupada per l'actual temple parroquial és força edificada projectant-se els carrers cap al Convent de Sant Domingo (1604) i al Convent de Sant Francesc (1325), fet que ens diu que molt aviat el nucli poblacional inquer ja s'establí a l'altre pujolet més avinent al Camí de Ciutat i a altres camins que s'aniran bastint per arribar a Inca i d'Inca a altres llocs de la geografia illenca.

L'actual edifici parroquial de Santa Maria d'Inca o Major és del segle XVIII (1706-1789) Són amants de la confusió els qui, a un edifici d'aquests, han estat capaços de posar-hi una data actual, per haver posat unes quantes pedres, que son lloc ja venia marcat, en aquesta dècada actual, però què hem de fer, no són pocs els qui empen els peus per pensar, però abans d'aquest edifici sabem que ja n'hi havia hagut altres. Sens dubte hi ha hagut una primitiva església, dita de repoblació, molt semblant a la que tenim al Puig de Santa Magdalena, o a Sant Miquel de Campanet, o a Sant Pere d'Escorca.

D'aquest temple en tenim documentació perquè el prevere Guillem Sabadell, que morí l'any 1329, ens diu que ha aixecat la Capella de la Concepció de la Parroquial de Madona Santa Maria d'Inca, i de 1373

RECONEIXEMENT DE LES PARRÒQUIES ...

en tenim la bellíssima taula de la titular de la nostra parròquia amb la inscripció que molts sabem de cor: Joan Daurer pintor ma pintada l'any 1373.

Per ara no sé res de la construcció del segon temple parroquial, no he pogut mirar la documentació pertinent, però sí puc dir que en temps del Bisbe Arnedo 1561-1572 ja havia estat substituïda l'antiga església, entre altres raons perquè no mana que se'n faci una de nova, com ho mana a altres pobles, i per altra part hi havia un caixonet per a recollir almoines per a l'obra de l'església, la sagristia es va fent nova i a l'altar major ja no hi ha el retaule gòtic de Daurer, sinó que no n'hi ha, i hi ha, no massa ben situada, la imatge de Santa Maria ¿la que tenim ara? Amb les corones rompudes i mal garbades, per això mana que s'arreglin tot d'una i quan parla de l'encenser diu que s'ha d'arreglar, i ens dóna un bon qualificatiu, dient que no

li escau, a una església que és ben notable entre les altres, tenir un encenser així.

Per a conèixer un poc més la bul.la diré que el Papa posa sota son patrocini l'Església de Mallorca, cosa freqüent en temps de reconquesta, i no la posa en mans dels bisbes de Tarragona, Barcelona o Girona ja que tots pensaven tenir-hi drets. Manifesta el patrocini de les esglésies i tot quant les pertoca de Santa Maria d'Inca, Sant Llorenç de Selva, Sant Miquel de Campanet... i més avall torna sortir el nostre poble quan ens diu que també accepta sota son patrocini les propietats i rèdits que té a les viles de Marratxí, Canarrossa, Inca, Muro, Sineu... cosa que ens fa pensar que ja era una església consolidada en els primers anys de l'establiment dels cristians que havien vingut de Catalunya i anaven establint una societat de cultura occidental a les nostres terres.

Bul.la del Papa Innocenci IV de dia 14 d'abril de 1248

Innocenci, bisbe, servent dels servents de Déu, al venerable germà bisbe de Mallorca li desitja la salut i li dóna l'Apostòlica benedicció.

Havent-nos estat demanat el que és bo i just tant per la força de l'equitat com per l'ordre que ve de la raó i també perquè la sol.litud del nostre ministeri faci arribar els seus afectes allà on pertoca. Per aquesta raó i degut a les teves justes peticions, ens hi avenim de tot cor i acceptam, sense cap punt de dubte, sota la nostra protecció i la de Sant Pere, l'Església de Mallorca amb els seus temples, castells, viles, homes, propietats i altres béns que actualment té i els que, de bona manera i amb l'ajuda de Déu, pugui tenir en el futur, i amb aquest escrit manifestam el dit patrocini.

Ara expressarem els noms dels dits béns i són: en la Ciutat de Mallorca les esglésies de Santa Eulàlia, Santa Creu, Sant Jaume i Sant Miquel amb totes les coses que tenen. Els monestirs de Sant Andreu, Sant Antoni i Santa Maria Magdalena amb totes les capelles d'ells depenents i totes les coses que les pertocuen. A la pròpiament dita diòcesi de Mallorca (Part Forana) les esglésies i tot el que les pertoca de Santa Maria de Marratxí, Santa Maria del Camí, d'Alaró, Santa Maria de Rubines i Sant Pere de Sencelles. Les esglésies i tot quan les pertoca de Santa Maria d'Inca, Sant Llorenç de Selva, Sant Miquel de Campanet, de Pollença, d'Escorca i Sant Jaume de Guinyent (Alcúdia). Les esglésies i tot el que les pertoca de Sant Joan i Santa Margalida de Muro, Santa Maria d'Artà, Santa Maria de Bellver (Sant Llorenç), Santa Maria de Manacor, Santa Maria i Sant Joan de Felanitx; les esglésies i totes llurs pertinences de Sant Julià de Campos, Santa Maria i Sant Pere de Montuiri, Sant Miquel de Llucmajor, Santa Maria de Sineu, Sant Pere de Petra, Santa Maria de Bunyola, Sant Bartomeu de Sóller i Santa Maria de Valldemossa. Les esglésies i totes llurs pertinences de Sant Pere d'Esporles, Santa Maria de Puigpunyent, Sant Joan de Calvià i Santa Maria d'Andratx; cases, propietats i rèdits que té a les viles de Marratxí, Canarrossa, Inca, Muro, Sineu, Petra, Artà, Campos i Montuiri; el dret de moldre que té a la Ciutat i a la Part Forana; els rèdits i les propietats que té en el territori de les viles de Pollença, Alcúdia, Manacor, Felanitx, Puigpunyent, Calvià i Andratx. Propietats i rèdits que té en el territori de les muntanyes de les viles de Sóller, Esporles, canet i Bunyola i la part que té a la vila de Pollença.

Que ningú baix cap concepte s'atreveixi, etc

Si qualcú volgués anar en contra de l'estipulat, etc.

Donat a Lió a devuit dies abans del primer de maig (14.04), l'any cinquè del nostre pontificat.

NOTA: Innocenci IV, Sinibald Fieschi, fou Papa de 1243 a 1254.

Pere Fiol i Tornila, Rector de Muro

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

Centre Coordinador

La ciutat d'Inca compta amb dues Biblioteques Municipals que pertanyen a la xarxa del Centre Coordinador de Biblioteques del Consell Insular de Mallorca.

Les Biblioteques estan dotades de les darreres novetats editorials i estan al servei dels ciutadans d'Inca

BIBLIOTECA CAN DURETA

Ubicada al C/. Dureta, al Casal de Cultura, just al costat de la Plaça de l'Ajuntament.

Telèfon: 88 02 76

Horari:

De dilluns a divendres Matí: de 10 a 14 hores
Tarda: de 16 a 20 hores

Dissabte: Matí: de 10 a 13.30 hores

BIBLIOTECA DE CRIST REI

Ubicada a la barriada de Crist Rei, just al costat de la parròquia.

Telèfon: 50 45 97

Horari:

De dilluns a dijous Tarda: de 17.30 a 20 hores

El divendres està tancada

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

LES POSSESSIONS D'INCA

SON VIC

Petita possessió situada a la dreta de la carretera de Sencelles, entre can Boqueta i Son Campaner. El 1672, pertanyia a l'honor Francesc Macip Vic, de la família del qual prengué nom. Tenia cases i era dedicada a vinya i a conreu de cereals¹. L'any 1693 era propietat de l'honor Joan Macip Vic i era valorada en 1.220 lliures². Els Macip i Vic tenien la casa pairal, amb celler, al carrer Major, de la vila d'Inca³. L'any 1818 continuava en mans de la mateixa família, essent propietat de Joaquim Macip. Tenia una extensió de 48 quarterades dedicades al conreu de figueres, ametlers i vinya⁴.

La casa de pagès i algunes dependències auxiliars es troben entorn d'una carrera tancada en forma de clastra amb un trespol de lloses de pedra. Essent, antigament, la vinya una de les principals activitats de la possessió, hi havia un important celler, afectat per les transformacions que s'han fet entorn a la casa.

La façana de la casa, originàriament paredada, està referida amb una capa de morter i acaba en una cornisa formada per una filera de teules. La façana lateral és de paredat en verd i es recorreguda, de dalt a baix, per dues amples cadenes de pedra viva.

La planta baixa té dos portals i una finestra, tots recoberts de llinda amb esmotxadura conopial en el centre i brancals de pedra viva. A banda i banda del portal principal hi ha dos petits bancs de pedra viva.

A la planta superior, només hi ha una finestra amb llinda, brancals i ampit motllurat de pedra viva. Aquesta obertura és situada damunt el portal de la planta baixa. A l'esquerra de la finestra, situat just al damunt de l'altra portal de la planta baixa,

hi ha un rellotge de sol. A la façana lateral s'obren tres finestres de pedra viva, una d'elles a la planta baixa i les altres dues en el primer pis.

A l'interior de la casa destaca un arc carpanell que divideix els dos aiguavessos, com és tradicional a la casa mallorquina. A la dreta de la casa hi ha el jardí.

Pere Rayó Bennàssar

¹ G.E. M. Tom XVIII p. 108.

² Llibre d'estims de l'any 1693. A.H.M.I.

³ G.E.M. Tom XVIII. p. 108.

⁴ Apeo de la villa de Inca. 1818. A.H.M.I.

No volem ser
els més grans,
simplement
volem ser
millors.

L'agilitat en la gestió, el tracte personalitzat i altament professional són els valors que les persones com vostú aprecien cada dia més en una entitat financera i per això a COLONIA treballam dia a dia, hora a hora, minut a minut per poder oferir-li el que vostú ens exigeix: la màxima eficiència.

COLONIA és una entitat financera d'ítem jove, altament preparada, amb una clara vocació de servei i el seu objectiu és, fonamentalment, treballar sense descans per ser cada dia millor, no per ser cada dia més gran.

Les nostres dimensions ens permeten ser més àgils, servir els nostres clients és el nostre motiu d'inspiració.

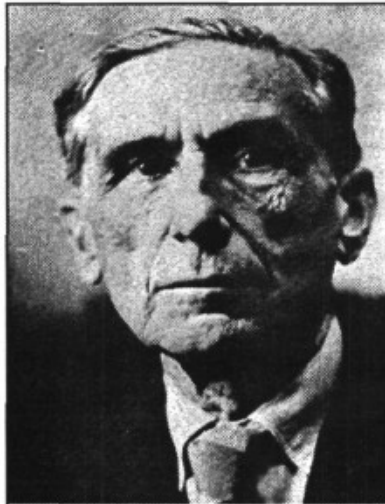
 COLONIA Caixa d'Estalvis de Mallorca

UNA OPINIÓ, CASTELLÀ "LO QUE"=CATALÀ "EL QUE"

No ho ignoram: ens volem ficar dins un terreny tot sembrat d'espines. Sabem per endavant que, malgrat no fem més que exposar una opinió, ha de ploure damunt nosaltres una forta ruixada d'improperis i desqualificacions. Qui deu esser aquest desvergonyit? es preguntarà. Fem comptes de firmar el nostre escrit amb noms i llinatges. I estam disposats a sofrir tot el menyspreu, per escrit o de paraula, dels qui no estiguin d'acord amb l'opinió que volem exposar.

Avancem ja, de primer antuvi, que tant "lo" del castellà com "el" de Fabra no tenen, davant "que", valor d'article sinó de pronom. Es aquí on Fabra, gran coneixedor de la història de les llengües romàniques, pega la llenegada. I ens admira que Coromines, l'admirat lingüista romànic, d'una amplíssima cultura, doni per bona la solució de Fabra i en faci ús.

L'error de Fabra prové d'un fals raonament. Pensava que així com l'article "lo" havia romàs com petrificat, només en les dues expressions "tot lo dia", "tot lo món", era incorrecte el seu ús en qualsevol altre cas i calia esser substituït per "el".

Pompeu Fabra

Més resulta que la cosa no és així com pensau, senyor Fabra. Si el "lo" castellà davant que no hi està en funció d'article, sinó de pronom! I el "lo" pronom, fins i tot en català, gaudeix de bona salut: "vols el llibre?, pren-lo".

En un altra treball sobre la matèria, que no he arribat a publicar, escrivia, adreçant-me a Pompeu Fabra: Posau-vos dret, de cara cap al nord, i, mirau com resolen el mateix problema: França, amb el seu "ce que" i Itàlia, igualment, amb el respectiu "cio che".

Pompeu Fabra, amb tota la gran saviesa gramatical, que ningú li nega, no sabé veure que les formes del demostratiu llatí illu, illa, illos, illas (en el baleàric també ipsu, ipsa, ipsos, ipsas), tot conservant l'originari valor pronominal, prengueren el de l'article, desconegut en el llatí.

Aquesta qüestió mereix un llarg estudi. Es lamentable que Fabra anomeni article (!), les formes el, la, los, las, seguides de que. I el cas que ha duit pitjors conseqüències és pensar que per catalanitzar el castellanisme "lo que", bastava canviar "lo" per "el", cosa aquesta que ha fer un gran mal al català, desnaturalitzant-lo.

Òbviament, la vertadera solució era el tan nostre, literàriament, ço que, conegut per Fabra i més sovint usat per ell mateix que no el que, en la seva obra pòstuma QÜESTIONS DE GRAMÀTICA CATALANA. No val a dir que "ço" és un arcaisme insalvable. Fabra mateix, en l'obra que ens suggereix el present comentari, quan ha d'explicar una idea amb un això és, usa sempre "ço és".

I pensar que el gran Coromines (LLEURES I CONVERSES D'UN FILÒLEG) usa constantment la solució Fabra!

Pobre de mi! El gest de menyspreu a ma persona! Dubtar de la infal·libilitat de Fabra, amb el "vist i plau" del gran Coromines! ("gran" en Lingüística, dit amb tota la serietat de la paraula). Més em vénen al cap de la llengua aquelles dites tan nostres: "Tot bon cavaller cau" i fins i tot aquella més humiliant: "Més sap un misser i un ase que un misser tot sol".

Inca, setembre de 1997

Fra Miquel Colom, T.O.R.

Es siwell

Carrer Llevant, 19
Tel. 88 00 86
07300 INCA

UN PRÒLEG NONAT

A finals de l'any passat vaig entregar a l'editorial l'original del meu darrer llibre de poesia, «Viatge al cor», que fou publicat pel març d'enguany. L'edició havia d'anar encapçalada per un pròleg que mai no es publicà. Les raons que en aquell moment em feren prendre la decisió, ara em semblen errònies, car es tracta d'un text prou aclaridor per entendre, si més no, el meu concepte poètic. Perquè aquestes reflexions, absolutament vigents des de la meua perspectiva literària, no es perdin dins un feix de paperassa predestinada al foc és la raó per la qual ara es publiquen a «Inca Revista».

PRÒLEG

Fa alguns anys vaig llegir una poètica amb la qual vaig sentir-me identificat a l'hora d'escriure un pròleg al meu propi llibre, he arribat a la conclusió que tenc tres possibilitats. Plagiar-lo, cosa que mai no faig de forma conscient i voluntària, però ja sabem que la voluntat no sempre ens obeeix. Refer-lo, amagant rera unes altres paraules, segurament menys precises, el mateix significat. O citar-lo textualment, indicant la procedència i l'autor. Òbviament m'he decidit per l'opció més assenyada. La poètica és d'un magnífic escriptor, el poeta Narcís Comadira, i està inserida a «La llibertat i el terror. Poesia 1970-1980» (1981) i diu: «La meua poesia és variada, diversa i dispersa. Surt així i em limito a deixar-la sortir. He repetit ja massa vegades que no vull fer carrera de poeta. Això s'ha d'entendre d'una manera senzilla: no sóc un constructor d'una «obra» amb cap i peus, obra que vaig construint poc a poc, sabent molt bé què cal fer ara i què falta després, no. No em preocupa la coherència total en absolut. Demano poder ser divers i dispers: i que els crítics s'hi perdin. Això perquè no sóc professional. Sóc un poeta amateur: faig poesia perquè l'estimo».

A vegades m'han dit que som més un observador atent i irònic de la realitat que no pas un poeta. En

aquesta afirmació hi ha una obvietat i una veritat amb matisos. Una obvietat perquè no conec cap escriptor que no sigui un observador atent, ja sigui de la vida dels altres, ja sigui de la vida i de la realitat a través del seu sedàs. I si el que volen dir és que en la meua poesia hi batega més la reflexió que no la transmissió d'un alè poètic intens, tot i que puc discrepar o matisar, ho accept amb reserves. Aquesta acceptació ve de la convicció que en la vida diària ens envolta més poesia de la que podem copsar, sense recórrer a qüestions «poètiques» allunyades de la convivència i l'experiència diàries. Certament, me consider un observador de la vida i, sobretot, del comportament humà. I tant la vida com les persones m'agraden, amb les seves debilitats i carències, però també amb la seva fortalesa, diversitat i generositat. No vull ser un espectador si això implica fredor o llunyania. Fa estona vaig comprendre que viure i assumir les contradiccions quotidianes no només és compatible amb la poesia, sinó que n'és part essencial. De les hores ençà m'esmerço en l'intent, amb les meves limitacions intel·lectuals i afectives ben assumides, d'ajuntar ambdues coses: vida de cada dia i poesia quotidiana. I ho faig d'una manera personal poc usual, rara diuen alguns.

En el context de veure l'existència i el viatge d'anada a través d'una certa poesia i, fins i tot, de creure que el trajecte és un fet poètic desigual, és on hem de situar la convicció que en les accions, omissions o actituds més corrents hi podem trobar reflexions poètiques. Intent que les paraules m'ajudin a expressar conceptes que ultrapassin la superfície dels fets i a copsar el significat de les actituds. Com a lector, no sé si bo, però sí persistent, he de reconèixer que sovint no entenc ni el significat de les paraules, ni els conceptes que s'amaguen darrera determinats llibres de poesia. Accept que una obra, per sobre el seu significat literal, ha de tenir la capacitat d'obrir percepcions o crear sensacions que es puguin interpretar de manera subjectiva pel lector. Això és molt evident en la pintura, que no té una lectura tan codificada. Dificilment es produeix en una obra literària si no entenem l'eina que s'utilitza per a la seva transmissió. Està molt bé la tasca de recuperació i utilització de paraules poc usuals en el llenguatge quotidià, però si els lectors no l'entenen i s'allunyen de la lectura, engegats per una actitud prepotent de l'escriptor, a les hores la poesia és un cadàver que ja podem enterrar i resar-li un respons.

UN PRÒLEG NONAT (continuació)

La meua elecció és evident. De forma conscient i explícita m'esforç per fer-me entenedor, perquè crec que és l'única manera de compartir. Procur veure, de les situacions més normals, els elements que no són visibles amb un cop d'ull i de la reflexió en surt un poema de forma natural, sense premudes. Tot i i no només en poesia. I les paraules han d'estar al meu servei i no al contrari, perquè massa sovint bellíssimes paraules amaguen la buidor i el no res més absolut.

Amb aquesta actitud tenc la secreta i ingènua (poètica) intenció d'acostar la poesia i, sobretot, el fet poètic a la gent corrent com jo mateix, escalivada de sentir-se incòmoda davant lectures que la fan sentir estúpida perquè no l'entenen. Cal desmitificar l'aurèola del poeta i el concepte de poesia com un fet allunyat de la realitat, només a l'abast dels intel·lectuals.

Tot i que he publicat cinc poemaris, sempre ho he fet en edicions reduïdes d'autor. Aquesta és la meua primera obra poètica que tindrà una difusió normal. Vull dir que arribarà, esper, a la majoria de llibreries dels Països Catalans. Crec que és una bona oportunitat d'explicar el perquè de la meua elecció. Hi ha dues raons fonamentals. La primera és que com que no som un escriptor professional, ni visc del mal viure de l'escriptura, ni tenc ambicions de notorietat, no em veig ni amb cor ni amb ganes d'anar darrera els editors amb un original sota el braç, pidolant la seva edició, sotmès molt sovint a criteris més determinats per motius d'amistat que no pas de qualitat. Crec que la cultura catalana pateix d'un excessiu provinçianisme i això es tradueix en capelletes. O estàs als cercles que cal estar, fent capades i mamballetes, o no publiques. Si tens vocació de franc tirador, vols anar per lliure al marge de modes i no vols estar subjecte a cap compromís que superi el teu propi compromís, aleshores l'únic camí que queda és el sacrifici de l'autoedició. A més, el corc dels premis s'ha de deixar per la ingenuïtat dels joves i com que tampoc no em preocupa gaire equivocar-me, així l'únic que s'arrisca som jo.

Hi ha una segona raó. Tenc el convenciment que, filant prim, els escriptors de poesia, tret dels mestres morts i consagrats i algun a la mitgera, tenen un parell de dotzenes de lectors. Un parell de centenars, a tot estirar. I no xerr de compradors. Molts de llibres són als prestatges més verges que una pedra tosca, que és una manera molt cruel d'assassinar un llibre i tudar l'esforç d'un escriptor. Però lectors, lectors n'hi ha molts manco que poetes. Per això he fet edicions

reduïdes, perquè me llegeixin els meus amics, la gent que m'estima i estim. I si algú, algun dia, té interès en llegir-me, ja es reeditaran, es buscaran o se'n faran fotocòpies.

He de confessar que darrera l'edició d'aquest llibre hi batega una certa por. No per si agradarà o no, ni per si es vendrà o no. Això només són accidents en la vida d'un escriptor i d'un llibre. Ni comença ni s'acaba el món perquè un llibre no tenguí «èxit». Si me pro-

dueix un cert temor, una petita angúnia, és pel fet que en l'obra poètica l'escriptor hi posa molt de si mateix. Hi ha un despullament públic i això m'avergonyeix, cosa que no succeeix quan ho faig davant o pels meus amics, perquè ja saben de quin peu coixeig. Però fer-ho davant desconeguts me produeix un sentiment d'indefensió, de vulnerabilitat. I com a la resta dels humans mortals, em dol que me facin mal.

Finalment vull dir que l'obra que tens a les mans és una reflexió poètica sobre mi mateix i el meu entorn, tant pel que fa a les accions com a les omissions. Tot el que m'afecta és motiu d'aprofundiment. Si d'això n'ha sortit un poemari que t'agrada, estiré content i satisfet de compartir-lo. I si no t'agrada, com diu el meu amic Miquel Mestre, el recomanes als teus enemics.

Il·luis maicas desembre 96

PEÇA A PEÇA FEIM

AJUDA'NS

**ASSOCIACIÓ BALEAR D'ESCLEROSI
LATERAL AMIOTRÓFICA**

C/ Llarg, 56 • Tels. 14 07 39 - 62 02 15 • STA. MARIA

GRÀCIES, PARE COLOM ...

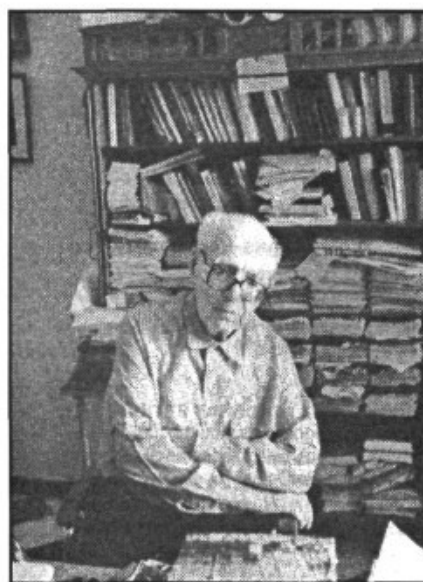
Veig, amb la nebulosa dels meus primers anys, el Pare Colom, alt i distant, passant pel carrer de Sant Francesc, camí de pas del Convent. Allà teníem l'aire i l'espai pels nostres jocs infantils, que sovint havíem d'interrompre per besar la mà, el cordó de l'hàbit franciscà o també la creu del rosari de les monges, veïnades del mateix carrer. Eren obligacions o devocions d'un temps que ens va tocar viure. Imatges borroses gravades a la ment com la pissarra nova, que guarda per molt de temps la primera impressió.

Vaig conèixer el P. Colom quasi quaranta anys després, quan unes circumstàncies adverses marcaren la meua vida. La timidesa i la inseguretats em feien admirar-lo en silenci i de lluny. L'altra cara de la moneda d'aquell temps neguitós, va ser la seva acollida càlida i els savis consells tan mesurats que, en el seu dia, em donaren coratge per seguir endavant i per estar ara aquí.

L'Associació d'Antics Alumnes del Col·legi Beat Ramon Llull, va proposar el Pare Colom doctor "Honoris causa" de la UIB; i el passat mes de juny, el seu president i un representant de l'ajuntament inquer li feien arribar el nomenament.

El Pare Colom que ha arribat a una edat en la que -com ell diu- els premis no li afecten gaire, encara que n'estigui agraït, és una institució en aquest immens col·legi on ha viscut quasi sempre, a la cel·la amb vistes al vell claustre i al petit romaní; rebent, amb paciència de frare -mai millor dit-, a hipotètics o futurs poetes; corregint textos; esmicolant paraules; immers amb l'estudi del mallorquí universal, el gran Ramon Llull; aclarint les tèrboles aigües de la ignorància del lingüista tossut i convençut del que diu; donant testimoni de la seva fe, una fe que li va inculcar la seva mare, una dona de serena bellesa que presideix, amb el crucifix i altres fotografies, l'estança austera i plena de vida, la vida del religiós i literat, compromès amb Déu i amant de l'Art, que sempre amb els peus a la terra i pel camí planer, ha arribat al cim que no el mareja; amb la modèstia i la bonhomia que caracteritza l'ordre de Sant Francesc.

És col·laborador de ressò d'Inca Revista, i espera la publicació amb la impaciència d'un novell escriptor perquè surti en el seu lloc l'accent, el punt i la coma.

Els seus ex-alumnes han alabat el seu mestratge culte com a professor de llatí, ensenyant amb passió la llengua morta, tan bella. D'altres, baix la seva direcció han deixat en El

Colegial una mostra genial de com fer literatura amb amenitat. I amb peculiar instint perfeccionista, ha creat bellesa des del no-res fins a un poema.

A la tardor, a tres anys justs per ser centenari, serà investit amb el birret honorífic que la Universitat Balear ha concedit a la seva tasca, que sabem ben merescuda. Però el reconeixement més humil i també més humà, és el premi a la seva persona, que ens honra haver conegut.

Record unes paraules que vaig llegir i que crec que venen al cas. Són aquestes: «Allò més important de la vida no és que sigui llarga, sinó que sigui bona.» I vos, Pare Colom, teniu les dues coses.

Que Déu ens doni a tots salut i alegria per poder celebrar-ho, i que l'any 2.000, que ja ens sent, ens tornem retrobar.

Catalina Amer Vives

ALLÒ QUE EL VENT S'ENDUGUÉ

Hom podria pensar per l'encapçalament d'aquest article que és de cinema del que vull tractar. I no és així. Aquesta història no té res a veure amb l'Scarlett ni els galants que hi apareixen no tenen res a veure amb Clark Gable. Tot i així, si aquesta història s'hagués de dur al cinema seria d'aquelles, tan malauradament comunes en aquest país, que comencen dient: *Republica Bananera Films Presenta...* Sí, senyores i senyors aquesta és una història de pel·lícula, però de les que fan por. O, si no ens atemoreix, almanco ens haurien d'indignar.

Sabien vostès que a la nostra ciutat hem tengut recentment una ràdio municipal? No ho sabien? Doncs sí. No l'han sintonitzada mai? No? No es pensin, jo tampoc. De fet no ha arribat a emetre mai. Però existeix, jo la he vista. Sí, ciutadans i ciutadanes d'Inca, tenim una ràdio municipal. Tenim l'emissora i els aparells necessaris per a fer-la funcionar. Tenim el local per a la ubicació de les instal·lacions. Tenim una programació feta. Tenim personal engrescat en el projecte. Tenim partida pressupostària. Tenim concedida la llicència per emetre i la banda de freqüència. Fins i tot, tenim nom: Ràdio Municipal d'Inca o La Ràdio dels Enamorats (que és com li agrada anomenar-la el Senyor Batlle). Per què no emet, doncs? No ho saben? No? Jo tampoc. M'imagin (és un suposar) que els qui tenen la capacitat de que això vagi endavant (recordau que la llicència és municipal?) no deuen saber com és d'important una ràdio municipal. Segurament no deuen saber com són d' importants els mitjans de comunicació a la societat actual. No deuen saber com seria d'important una ràdio feta des d'Inca per a donar a conèixer a tots els ciutadans i ciutadanes la nostra realitat més immediata. Com seria d'important per a les entitats de la ciutat un espai per a donar a conèixer la seva feina i activitats, i també, com no, les seves mancances i necessitats. Com seria d'important una ràdio municipal per a desenvolupar la tasca de normalització lingüística. Com seria d'important per a la formació dels futurs professionals de la

comunicació. Com seria d'important per a revitalitzar la nostra ciutat. O bé no ho saben o bé no els importa gaire. O bé tenen altres interessos més importants que aquests.

Però, el que més impressiona d'aquesta història, el que més fa pensar en una operació tèrbola, és que tot estava preparat per a emetre i de cop i volta tot es fa enrera. Qui va donar l'ordre de desmuntar la emissora? A qui no l'interessa una ràdio municipal a Inca? Per què? Qui governa a Inca? Qui desgoverna? Quins interessos defensen?

Tres dies ens ha durat només la ràdio a Inca, però hem après una lliçó. Sabíem que el vent podia emportar-se les paraules (només ens calia pensar en les promeses d'alguns dels nostres polítics), però segur que no imaginàvem que d'una forta bufada podia endur-se fins i tot l'emissora, els locutors, les il·lusions de molta gent...Vet aquí tot allò que el vent s'endugué i el que, malauradament, ens ha deixat.

ac.

ANIVERSARI DEL SETMANARI

"DIJOURS"

En el passat mes de setembre es compliren els 23 anys d'ençà de l'aparició del núm. 0 del setmanari DIJOURS. Era l'any 1974 quan va aparèixer per primer cop. D'aleshores ençà no ha mancat cap setmana la informació local i comarcal del setmanari. Ha tengut èpoques més bones i altres no tan bones. Així i tot cal dir que els responsables, en les diferents etapes, mereixen un reconeixement per la seva tasca, ja que són molts d'anys d'estar al carrer i servir a la ciutat.

Des de la Delegació a Inca de l'OCB i des de la redacció d'INCA REVISTA, volem felicitar aquest aniversari, donar l'enhorabona a tots, director, Sr. Andreu Quetglas, consell de redacció i col.laboradors i desitjar-vos llarga vida periodística. ¡Que per MOLTS ANYS!.

L'ORFEÓ L'HARPA D'INCA

Ha actuat a Eivissa i Formentera i participarà a l'homenatge a Costa i Llobera a Cala Murta.

Sens dubte l'orfeó inquer, una de les veteranes masses corals mallorquines es troba en un dels seus millors moments, baix la presidència de Miquel Corró Ramon i l'encertada direcció de na Maria Magdalena Aguiló.

Les actuacions fora de la nostra illa, començades fa anys, han tengut continuïtat aquest estiu. En resposta a la convidat del Consell Insular d' Eivissa-Formentera, ha donat dos concerts a Formentera i Santa Eulàlia del Riu; concerts que foren llargament aplaudits i en els quals es demostrà el bon moment de preparació musical de què gaudeix el nostre orfeó. Acompanyaren la coral un bon grups d'inquers, el Batle, Pere Rotger i la seva esposa. Foren rebuts pel Conseller de Cultura del Consell Insular Pitiús, el solerista Joan Marí Tur.

Aquesta sortida s'ha d'afegir a les ja fetes anteriorment, a Menorca l'estiu de 1990, Sant Antoni de Portmany i Eivissa l'any 1991, Béjar i Salamanca l'any 1992 i l'estiu de 1995 a Galícia. L'Harpa ha tengut altres sol.licitud que no ha pogut atendre per la dificultat que implica el poder dispondre de dies lliures els seus components.

Ara, coincidint amb les festes de la barriada des Blanquer, va donar un concert al Claustre de Sant Domingo d'Inca. En el mes d'octubre, dins el marc dels actes d'homenatge al poeta pollencí Miquel Costa i Llobera, donarà un concert a Cala Murta. Costa i Llobera per la seva amistat amb el poeta inquer Miquel Duran, sempre va estar molt vinculat a l'orfeó inquer.

Entre d'altres concerts també té previst l'orfeó actuacions a la fires d'Inca, la festa de Santa Cecília i el ja popular Concert de Reis.

Guillem Coll

EL P. COLOM, DOCTOR "HONORIS CAUSA"

Una vida dedicada a la llengua, la cultura i el sacerdoci franciscà

A les portes de complir els seus 97, ja que com diu el Pare Colom va néixer amb el segle, serà nomenat Doctor Honoris Causa per la UIB, una distinció molt merescuda per a un home que ha fet molt per la llengua i la cultura des de la seva cel.la del convent de Sant Francesc, durant els quasi 70 anys destinat a Inca. Bunyolí de de naixement però inquer d'adopció, compta amb milers d'exalumnes i amics a la comarca inquera.

Des de la seva jubilació com a docent s'ha dedicat amb més intensitat a escriure, llibres de poesia, sobre lul.lisme i filologia. Ha col.laborat a moltes revistes i publicacions. La seva obra mestra és sens dubte, el "Glosari General Lul.lià", obra amb 5 toms. Per aquesta obra rebé, l'any 1985, de part de l'Institut d'Estudis Catalans, el premi "Faraudo de Saint Germain".

L'any 1989 es nomenat Fill Il.lustre de Bunyola.

Ha rebut homenatge dels grups d'esplai d'Inca i de la Delegació a Inca de l'OCB l'any 1995.

No entenem perquè els grups municipals de la política local s'enfronten a l'hora de decidir la dedicació d'un carrer al P. Colom. Una vegada més els interessos polítics retarden un merescut reconeixement a l'home culte, erudit i senzill.

Ens alegrem i creim del tot merescut el reconeixement de la nostra Universitat a l'obra i vida de nostre Pare Miquel Colom.

Sembla que serà el proper dia 21 al convent de Sant Francesc (encara no s'ha confirmat a l'hora de tancar aquesta edició). Nosaltres sí que hi serem presents i ens unirem a aquest públic reconeixement.

Guillem Coll

**Dia 21 d'octubre al convent de
Sant Francesc**

el P. Colom serà investit

Dr. "Honoris Causa" per la UIB

ENTREVISTA

JAUME FERRÀ CIFRE I EL TEATRE POPULAR DELS ANYS 30

Mestre Jaume Ferrà Cifre va néixer un 19 de setembre a Llubí, l'any 1913. En Ferrà és un home senzill i de bon tracte. Manté una memòria prodigiosa. Poder-lo entrevistar és un vertader goig. Les seves estampes senzilles, plenes d'humilitat, i al mateix temps, atapeïdes de satisfacció, formen part d'aquest home que estimà el poble i va fer cultura. La seva família provenia d'una fàbrica de licors i de representants. És casat amb na Porfíria i té dues filles: na Cati i na Joana Maria.

Asseguts dintre del menjador de casa seva començam a recordar estampes enyoradisses dels anys 30. Els records inauguren la nostra conversa i el nostre personatge ençata la parlada. De la seva boca comencen a sortir paraules a bell raig, amarades de tendresa i afecte vers un temps que es fa costós oblidar. Em conta de quina manera comprà el primer llibre:

El primer llibre que vaig comprar, -em diu- va ser un diccionari de llengua castellana de l'any 1854. El meu padrí em donà els doblers ja que els meus pares tenien altres necessitats. Encara el guard.

Quan començau a escriure?

No record molt bé quins foren els motius que m'engrescaren a escriure, però tal volta aquell primer diccionari fou l'espina que va encendre la necessitat de posar per escrit tot allò que sentia, com també, comunicar-me amb la gent. Era jovenet, quasi un nin, quan vaig començar a escriure. Era autodidacte. Els meus companys i amics també m'ajudaren molt.

Definir el nostre personatge és un tant difícil. Escriptor, glosador, pintor? Jo diria que un poc de tot. En

Jaume Ferrà es comunicà i el poble l'acollí com a cosa seva. Segons paraules d'en Gregori Mir, «**aquesta gent té les seves diversions, els seus teatres i també els seus autors**».

Els monòlegs, sainets i comèdies còmiques d'en Ferrà, ompliren adés adés un temps d'oci i d'esplai. Els nostres intel·lectuals d'aquest temps, l'admeteren com a mitjà de difusió cultural.

«**La Nostra Terra**», revista fundada el gener del 1928 i una de les més importants de tots els temps a Mallorca acollí satisfactòriament aquest teatre popular. El públic de Llubí i voltants varen benveure i estimaren les obres del nostre amic Jaume. Aquestes obres escrites amb un llenguatge popular arrelaren força bé.

Quan representàvem una obra de teatre, la sala s'omplia del tot, les entrades eren venudes molt aviat.

La companyia que creàreu, juntament amb en Miquel Pujol, s'anomenava «La Gioconda».

No sé per què vaig posar a la companyia el nom de «La Gioconda». Tal volta ho vaig llegir a

qualque part. El teatre de Llubí era el lloc on fèiem les representacions. Durant les festes, el teatre era ple de gent. Les entrades costaven 30 cèntims.

Quin temps durà la companyia?

Un poc abans de la Guerra Civil espanyola la companyia es va desfer.

La Guerra Civil trencà la il·lusió d'en Jaume. Foren anys de silenci i de regressió.

En Jaume es relacionà amb personatges intel·lectuals dels anys 30. No podem deixar per banda l'amistat amb en Jordi Martí «es Mascle Ros» fundador del setmanari «Foch y Fum» l'any 1918.

De jove vaig escriure al setmanari «Foch y Fum» amb un pseudònim. En Jordi Martí era molt bon amic del meu pare. Els articles eren redactats per un grup d'amics. Signàvem amb el pseudònim «El Negro Bragao».

Recordau alguna obra?

Record una estrena d'una obra que agradà molt: «Tomàs Moro». Jo feia de rei. Encara que jo era escriptor d'obres de teatre, sovint feia d'actor. Fou una representació que mai podré oblidar.

Amb quina obra vos quedaríeu?

Després de pensar una estona i a la descoberta respon:

«Si els bous no tenguessin banyes»

L'Obra d'en Ferrà és força intensa: monòlegs, sainets i un drama En Gregori Mir referint-se al teatre popular deia: «**Un teatre mallorquí com un fet natural, no artificial, dins una cultura en vies de normalització**».

ENTREVISTA

El teatre d'en Ferrà gaudí d'una gent fidel; un teatre que amarà l'esperit de la nostra gent, apropant-la vers la nostra cultura. Cal recordar unes paraules que la revista «La Nostra Terra» dedicava en una editorial al Teatre Mallorquí: «Una de les forces que més de ple podria actuar, i amb més profit, en la normalització de Mallorca, és el teatre. Aquest sistema de propaganda cultural no s'ha explotat encara i hem de convenir que potser fóra el més eficient perquè és el que més directament s'infiltra a l'ànima del poble».

Recordem les obres que va escriure:

Monòlegs:

- Quan jo sia acabat de fer (1935)
- Si es bous no tenguessin banyes (1935)
- Som un pobre porqueret (1936)
- Jo vull ésser diputat (1936)
- Un moscard feia cordeta (1954)

**CUANT JO SIA
ACABAT DE FÉ**

Monòleg còmic, amb un acte
y en vers, original
de
JAUME FERRÀ
de Llubí

0'20 Psetas

Abril 1935

Sainets:

- Es criat d'en Pep trompeta i Bona nit (1934)
- S'assistent des capità Tormenta (1934)
- Ses pastilles d'en Pepito (1934)
- En frescales i en violí.
- Un criat divertit (1935)
- Ses al.lotes d'avui en dia (1945)

- Es comte Ballaruga (1936)
- El mosso de mestre Colau (1947)

Drama:

- El triomf de l'amor (1935)

Teniu alguna d'aquestes obres editades?

«*Quan jo sia acabat de fer*», «*Som un pobre porqueret*», i «*Si es bous no tenguessin banyes*» foren editades per la Tipologia Pieres d'Inca i eren venudes després de cada funció a 0,20 pta.

Els seus monòlegs entretenien i divertien. Recordem les tres darreres estrofes del monòleg «Jo vull ésser diputat»:

*Jo vull ésser diputat
i vos deman que m'ajudeu,
i moltes coses veureu
que mai sols heu somiat.*

*I si tots estau amb jo
i vos agrada el meu parlar,
aplaudint podreu demostrar
que tots teniu molt bon cor.*

*I quan sia diputat
de tot me'n recordaré,
i molt vos agrairé
tota l'eternitat.*

Durant la Guerra Civil espanyola vos enviaren a Guadalajara, Tudela de Duero, Sòria, Saragossa, Valladolid i Madrid. Què passà a Valladolid?

A Valladolid vaig conèixer la meva dona: Na Porfíria. Ella anava a cosir prop de les oficines on jo feia feina. Una vegada acabada la guerra vaig casar-me a Valladolid l'any 1941.

Retornau a Mallorca i anau a viure als baixos de les cases de Son Vivot.

Teníem un bar a la plaça de Llubí fins que l'any 1947 compràrem el traspàs d'un bar d'Inca. Estava al carrer major i era d'en Jaume

Mairata: "Bar Ferrà". El tenguérem més de 30 anys. L'any 1980 va desaparèixer.

Estampes envitricollades, belluguegen sense aturar-se. Jo escolt emmudit. El seu parlar és saviesa i el meu escoltar ignorància.

Sabem que també sou pintor.

M'agrada pintar. L'any 1958 vaig fer una exposició de pintura al «Bar Ferrà», al carrer major d'Inca.

Quina és la pintura que més vos agrada?

He pintat bodegons, paisatges, retrats, motius religiosos i florals.

Hem de dir que en Jaume Ferrà va conèixer n'Anglada Camarassa i en Bennàssar Mulet, Dionís. Aquest darrer li va fer una autoretrat a Pollença (27-04-41).

Es fa una mica tard i som a les acaballes. L'entrevista a Jaume Ferrà ha estat una breu pinzellada d'una part de la seva vida. La seva senzillesa i el seu teatre popular han enaltit i distingit el seu tarannà com a persona.

ENTREVISTA

Acabam amb alguns versos del monòleg:

«Un moscard feia cordeta»:

*Un moscard feia cordeta
assegut damunt un aubó
i es fïü de madò Pereta
se menjava una truiteta
feta amb sis ous de voltor.*

Mentre passà un joc volant

*que venia de fer es servici
i duia de benefici
quatre potes d'elefant,
colcava damunt un me manell
que feia deu pams d'alçada
duguent una sobressada
enrevoltada pes clotell.*

Bernat Forteza

A la darrerria d'estiu del -97.

**IV JORNADAS
D'ESTUDIS LOCALS**

El passats dies 3 i 4 d'octubre varen tenir lloc al Saló d'Actes del Casal de Cultura les IV Jornades d'Estudis locals. A aquesta edició es presentaren 14 comunicacions que sens dubte serviran per donar a conèixer i ampliar tot el que sabem de la nostra història local.

El divendres, dia 3, va obrir els actes la regidora de Cultura de l'Ajuntament, Sra. Joana Rosselló en presència del cronista de la ciutat, Sr. Gabriel Pieras Salom i la professora de la UIB, l'inquera Catarina Valriu. La lectura inaugural va córrer a càrrec de l'escripto inquer, Sr. Lluís Maicas qui va exposar el tema: "Història local, història sentimental".

El dissabte dematí es varen presentar les comunicacions. Ja a mig dia el batle d'Inca, Sr. Pere Rotger, va agrair la participació de tots els comunicants i la presència dels assistents i va animar-los a seguir endavant en la recerca del nostre passat.

PUNTS ESTRELLA

Un univers de regals

Per acumular Punts Estrella només ha d'utilitzar la seva targeta de "la Caixa", on i quin vulgui. Així de fàcil i senzill: per cada 1.000 pessetes de compra, un punt; i, com més punts, millors seran els regals que podrà escollir del catàleg del nou programa Punts Estrella.

Relloges, càmeres fotogràfiques, espectacles, viatges... Ara, les targetes de "la Caixa", a més a més de la comoditat i seguretat que li proporcionen, li permetran d'accedir a un univers de regals. Passi per qualsevol oficina de "la Caixa" a recollir el seu catàleg Punts Estrella.

INCIDÈNCIA A INCA DE LES BANDOSITATS DEL SEGLE XVII (2)

Persecució dels facinerosos

Aquest capítol estarà dedicat a la lluita contra els bandejats Adelats organitzada des de la vila d'Inca o amb intervenció d'inquers. El mètode més corrent era organitzar partides compostes d'adelats i alguna vegada inclús de bandejats, juntament amb persones no inculpades conegudes com «casolans» perquè vivien en llurs cases sense anar fugits per fora vila. Els inculpats tenien el guiatge i assegurança del Lloctinent General per evitar ésser detinguts en el curs de llurs missions. Aquest sistema, a la llarga, resultà més pernicios que beneficiós, ja que donava lloc a represàlies sagnants entre les diverses bandositats.

Com exemple es transcriu a continuació un document autoritzant un d'aquests escamots comandat per un inquer. En ell s'assegura i guia els deu delats qui hi participaven juntament amb vint-i-set casolans. Normalment els grups d'altres pobles no solien ésser tant nombrosos. Diu així: «*Lo Lloctinent General. -Ab tenor de les presents per justes causes nostre ànimo dignament movents y per las que los mals factors i delinqüents vinguen en ma y poder de la justitia i sien castigats de llurs culpes y delictes, confiats de la legalitat y bondat de vos Melchion Llompart als. Freret de Incha vos fem y cream comissari nostre donant i conferintvos poder de portar ab vostra companyia guiats i assegurats les persones de Matià Coll de Sineu, Guillem Buades de Incha, Jaume Majol de St. Joan, Balthazar Mascaró y Pere Mullet de la present Ciutat, Llorens Martorell dit dels Horts de Selva, Jaume Melis de Artà, Miquel Bestard y Nadal Fiol també de Incha, Jacinto Fonoll als. Blai de Lloseta adelats los quals ab les presents guiam y asseguram ab açò emperò que no deguen cosa ninguna al real patrimoni de composicions y penes pecuniaries y més los casolans següents ço és Pere M. Masip, Sebastià Costa, M. Suau, M. Seguí, Damià Seguí fill de M. de Incha, Pere Font de Artà, Salvador Pajeras de Bujar, Guillem Vanrell, Jaume Ferrà, Guillem Bulitxer, Bartomeu Salvà, Magí Roig, Jordi Mascaró, Jaume Grech, Bartomeu Mestres, Jaume Vinyals llibreter de Ciutat, Bernat Bestard y Pere Sampol de Alaró, Pere Ju. Gallabert, Guillem Bestard, Jaume Tarrassa y Joan Tarrassa de Binissalem, Simó Morro de Selva, Pere Sabater y Gual de St. Joan, Guillem Rocelló y Jaume Parera de Manacor y Pere Salom als. Tallades de Petra los quals pusquen aportar qualsevol gènere de armes com no sien de les prohibides en los reals edictes manant a vos dit comisari que de paraula ni per escrits no puscau guiar ninguna altra persona més dels sobredits sota pena que tals guiatges seran tinguts per nulls e invalidos manant ací mateix a tots los balles, lloctinents y altres oficials reals e universals que requets per vos dit comisari o qualsevol dels de vostra companyia vos donin tot socors, favor y ajuda de gent armada ací de peu com de cavall sots pena de CC lliures francas, duradora la present comissió per temps de tres mesor contadors del dia de la data de les presents en avant. Dat en mallorca a 18 Agost 1612.* D. Carlos Coloma

Aquestes companyies de comissaris sols tenien benefici econòmic si aconseguien capturar algun bandejat pel qual s'hagués ofert premi. Aquest era molt superior si el portava viu a l'autoritat que si el mataven abans de capturar-lo. Com exemple d'un d'aquests premis, es transcriu a continuació l'ordre de pagament de la respectable quantitat de 500 lliures per haver capturat viu el bandejat inquer Ju. Oliver.

«*De part del Illm. Don Carlos Coloma del Ordre y Militia de St. Jaume de la Spasa conseller Lloctinent y Capità General per Sa Magestat en lo present Regne de Mallorca e Illes a aquell adjacents feu manament al Mag. Matheu Agustí Ferro doctor en drets substitud del Regent de la Thessoreria que do y pach a Matheu Socias als. Gallina comissari real y a sos socios sinch centes lliures moneda de Mallorca per la captura a feta de la persona de Ju. Oliver de Incha bandejat cridat en dit premi juxto forma la crida real publicada sots 5 de Desembre 1612 lo qual Oliver es estat per Sa Sra. Ilma y Real Consell sententiat a mort y asser scorterat e per no haver trobats béns alguns lo dit Matheu Socias als. Gallina del dit Ju. Oliver de que no poder esser pagat del dit premi haversa a cautela lo dit Socias als. Gallina feta cessió en favor del Regio fisch de son dret sobre los béns del dit Oliver sin tendrà per rahó del dit premi i per ço pagarà dita quantitat en virtut de la Carta Real dada en Val. a 22 de Febrer 1599 ja insertada en altres pagaments». Està datada aquesta ordre el 20 de Març de 1613.*

Tanta era la impotència del Lloctinent General per lluitar contra les bandositats que arribava a valer-se de bandejats per perseguir delinqüents. Ho demostra aquest document guiant i assegurant un bandejat d'Inca: «*El Rey e per Sa Mag. lo Lloctinent General. Ab tanor de les presents per lo que convé a la bona administratió de justitia guiam y asseguram y per guiat y assegurat haver volem la persona de Sebastià Saquier als. Tet de Incha, bandejat, per effecte de capturar delinqüents y homens tinguts a la Règia Cort lo qual guiatge volem sia durador per temps de quinze dies tant solament los quals passats sa tinga per desguats sens ninguna requisitió e intima, manant a qualsevol oficials reals e altres quisculla sia que durant lo dit termini de dits quinze dies no molesten ni inquietin al dit Sebastià Saquier comensant a contar els dits quinze dies al dia de la data de les presents en avant. dat a Mallorca a XXVI Abril 1612. Don Carlos Coloma.*

A vegades els guiats que formaven part d'aquests escamots aprofitaven l'ocasió per delinquir o ajudar a altres bandejats de la seva parcialitat, cosa que motivava que el Lloctinent General suprimís el guiatge i assegurança en el peremptori termini de tres hores. Vet aquí una d'aquestes requisitòries dirigida a un cap d'escamot inquer desguiant alguns dels seus socios: «*Rta. y feu fe Jaume Fiol Algutzir Real a ell diguent y manant lo procurador fiscal de la Règia Cort haver intimat i manat a Pere Amer als. Boqueta del terme de Inca que tinga per borrats i desguats y no assegurats en la sua comissió les persones y armes de Pere Bauçà als. Macari, Juan Crespi de Inca, Jaume Cànaves als. Diego, Juan Quart de Pollensa, Barthomeu Nadal als. Escander de Pollensa,*

INCIDÈNCIA A INCA DE LES BANDOSITATS ...

Jaume Rotger de dita vila de Pollensa, Sebastià Marimon als. Xano, Joan Oliver de Inca y Antoni morro de Inca anels quals donerà termini de tres hores que ab les presents los desguia». Datat a Inca a 7 de Setembre de 1635.

Algunes vegades les autoritats que havien de vetllar per la seguretat pública eren severament castigats per la seva negligència o mala fe en l'exercici dels seus càrrecs. A continuació hi ha dos exemples d'uns comissaris i un lloctinent de batle, tots inquers, castigats per dits motius: El 26 de Febrer de 1641 «... ha condemnat les persones de Raffael Company y Cristhòfol Company germans de la vila de Inca en servir de remer en Gale-res de Sa Magestat ço és lo dit Ra-ffael per temps de sinch anys y lo dit Cristhòfol per temps de tres anys atesse la sua menor edat per ser culpable de que essent comissaris Reals anaven associats ab Pere Guitard bendejat qui portava arcabussos de pedre curts...»

I el 27 d'Octubre de 1644 «... ha condemnat a la persona de Andreu Planes als. Coxo lloctinent de balle de la vila de Inca pro nunc en cent lliures franques i vint lliures per avaries y capsous y les despeses pagadores a les persones a qui toquen per haver incorregut en dita pena per mala custòdia feta a Matheu Pascual ferrer el qual era encomenat sots dita pena y li fugí y escapà dels càrcers hon hera estat entregat...».

Com fos que no bastava l'actuació dels escamots guiats, i davant la gravetat del problema, el Lloctinent General amb companyia dels Mag. Consellers de la Reial Audiència i molts altres ministres, sortia de Ciutat «per lliberar los habitants de la part forana de les vexacions que dits bandejats los fan continuament». Les despeses que ocasionaven aquestes sortides per sustent i salari dels comissaris que estaven a les ordres del Lloctinent General, eren pagades per les viles segons el nombre de bandejats cridats vius o morts que hi havia entre els seus habitants. Així el 6 de setembre de 1638 el Lloctinent General comunicà als jurats d'Inca que, de les tres-centeslliures que costava la sortida que havia fet, «... y com Jaume Duran bendejat cridat mort o viu sia dels bandejats que van aquadrillats y natural de aqueixa vila, per tant se mana als jurats de la vila de Inca que en continent de bens de la Universitat de aquells deposen en poder de Guillem Alcover notari procurador fiscal de la Règia Cort sinquanta lliures, diem 50 lliures...»

La prohibició de portar armes era absoluta, però davant la inseguretat regnant es donava permís als que vivien fora vila per portar-ne excepte les prohibides pels reials edictes. Aquestes eren les curtes, especialment les conegudes com bufetons, per ser fàcilment camuflables baix els amplis ropatges d'aquell temps. Aquí es reproduueix una d'aquestes autoritzacions que es pot deduir que era per defensar-se a les afores ja que no les podien portat dins poblat:

«El Lloctinent General.-Ab tenor de les presents per lo

que convè a la bona administratió de la justitia donam facultat y licentia a les persones de Ant. Astrany als. Blay, Juan Astrany Blay, Blay Astrany, Gabriel Astrany tots germans y Francesch Astrany nebot de aquells tots de Incha que liberament i sens incorrer en pena alguna purguen portar qualsevol gènere de armes com no sien de les prohibides en los Reals edictes exceptat emperò que no les poden portar dins ningun lloch poblat conforme està prohibit per Real Edicte manant a qualsevols balles lloctinents o altres oficials reals e universals no perturben tots los sobredits a circa lo port de dites armes ans be requets per aquells los doneu tot socaors, favor y ajuda. La qual licència y facultat volem sia duradora lo temps de nostre beneplàcit. Dat a Mallorca a 3 de Setembre 1613.

Don Carlos Coloma

L'ordre del Lloctinent General al batle d'Inca perquè doni pressa a un serraller d'aqueixa vila en acabar de posar els «panyns», o sien els mecanismes de disparar les armes, així com els que feien les «caixes», que era la part de fusta de les mateixes, dona a entendre que no anava sobrat

d'armament pels seus ministres i algutzirs:

«Balle de la vila de Incha. Per lo que convé a la bona administratió de la justitia vos deim y manam en pena de CC lliures franques que vista la present aneu en casa de Jaume Vives serraller qui té onze canons per a posar panyns bufetons i manar lieu que els acab prest y pera més fasilitat que sien acabades prest manareu a Juan Prats que ajude a dit Vives o si no que dit Vives li doni a dit Prats part de dits canons en sa casa perque dexa manera se feran més prest i així mateix manareu als qui fan les caixes se donen presa i així tots los que fan dites caixes com los dits Jaume Vives y Juan Prats que acabada dita feina allarguen los arcabussos que per part de Pera Juan Gelabert comisari real li seran portats o per Antoni Geroni Sardà als. Fanals o altres que tingan nostra comissió amostrantla a ells o a vos y que fins hajan acabat estes armes no treballen per ninguna altra persona per ser cosa tan necessària al servey de la Règia Cort per poder perseguir los bandejats als quals manareu de part nostra en pena de XXV lliures franques y altres penes majors y menors a nostre arbitre y de lo fet aureunos avisar ab tota brevetat possible y res no fereu lo contrari. Dat en Mallorca a 14 de juliol 1625. Don Gerónimo Agustín.»

Gabriel Fiol i Mateu

Documentació: ARXIU DEL REGNE DE MALLORCA

Signatures AA-228, AA-229 i AA-230

NO N'HI HA PROU EN LEGISLAR ...

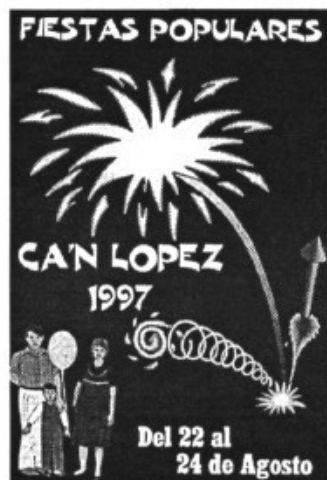
La Llei 3/1986, de 29 d'abril, de Normalització Lingüística, al seu article 37. diu:

1.-Els poders públics de la Comunitat Autònoma han de fomentar l'ús de la llengua catalana a la publicitat.
2.-Així mateix, s'ha d'impulsar l'ús ambiental del català i, de manera especial, la retolació en llengua catalana en tot tipus d'entitats socials i culturals, mercantils i recreatives.

Són dues dècades de convivència democràtica i de Constitució les que duim fins ara i ja han passat catorze anys d'Estatut i Autonomia. En aquest temps, s'ha reconegut el català com a llengua pròpia i oficial de les Illes Balears (l'oficialitat és compartida amb la llengua castellana que és oficial a tot l'Estat), s'ha establert un cert marc legal que permetria iniciar un procés de recobriment i de promoció de la llengua catalana al nostre territori, s'ha aprovat unànimement al Parlament una Llei de Normalització Lingüística, ... Amb tot això hem de pensar que, en aquests darrers anys i en nombres absoluts, hem avançat considerablement en el procés de recuperació de la normalitat lingüística (i no ens mancava d'altra!!!) però, i això és evident, si analitzam la situació socio-lingüística del país comprovarem amargament com no és només que en alguns aspectes no haguem avançat gens, sinó que en d'altres, hem retrocedit proporcionalment i, fins i tot en nombres absoluts i, sobretot, hem desaprofitat un temps, una situació i unes possibilitats que no se'ns tornaran a presentar.

La realitat social (més val saber-ho i dir-ho) no convida a l'optimisme. Però no per això, ans al contrari, hem de caure en el desànim i l'immobilisme. Pensam que una de les causes d'aquesta situació és la desídia política i el relaxament de la societat civil que ha acompanyat aquesta nova etapa de la nostra història recent i contra les quals comencen a sentir-se cada vegada més veus. Les mobilitzacions populars que s'han succeït en els darrers anys són un bon principi i una gran esperança. Però no són suficients. Cal també un treball de cada dia que només podem fer entre tots. Des d'INCA REVISTA volem contribuir activament a la conscienciació i a l'advertiment i també a la denúncia d'aquelles situacions i fets que no propiciïn el ple desenvolupament de la normalització lingüística a la nostra ciutat o d'aquelles que atemptin clarament contra aquesta i instar als ciutadans i, sobretot, a les institucions a actuar activament en el procés de normalització.

El primer fet que volem denunciar està relacionat amb les festes populars que darrerament han organitzat diverses associacions de veïns de la nostra ciutat amb el patrocini de l'Ajuntament. Ens volem referir (són

de les que tenim constància) les duites a terme per l'Associació de Veïns So N'amonda, l'AA VV Via d'es tren i per l'Associació de Veïns Ca'n Lopez. Aquestes tres entitats han publicat els seus respectius programes de festa exclusivament en castellà, ignorant per complet la llengua pròpia de les Illes Balears

i, per tant, pròpia també d'Inca i de les seves barriades, que és la catalana. Els presidents d'aquestes s'han dirigit als ciutadans únicament en castellà, fet del tot irrespectuós no només vers els veïns catalanoparlants, sinó cap a tota la ciutadania, a la qual la llengua catalana li és pròpia. Tot això amb el patrocini de l'Ayuntamiento de Inca (així és anomenat per dues de les tres associacions) que té l'obligació de fomentar l'ús de la llengua catalana a la publicitat. Hagués estat senzill traduir els textos, l'Ajuntament disposa d'un Servei de Normalització Lingüística que fa aquesta feina, tant a nivell intern com a particulars (de forma gratuïta). Per què no s'ha fet? No hauria de ser condició necessària per obtenir el patrocini de l'Ajuntament que la publicitat de l'activitat es fes en català? No seria això fomentar l'ús de la llengua catalana a la publicitat? No és això el que diu la llei que han de fer els poders públics? A més, hi ha la qüestió de la denominació de la institució. No hauria d'exigir l'Ajuntament que en totes les activitats patrocinades per aquest, talment com exigeix l'aparició del logo, sigui la institució anomenada sempre utilitzant la denominació catalana (Ajuntament d'Inca). A part d'això, tampoc no estaria gens malament que suggerís a les entitats inquires que es normalitzin el nom, a la qual cosa convidam als Vecinos de Ca'n Lopez.

Només afegir que seria convenient que tots féssim arribar les nostres queixes tant a les associacions organitzadores com a l'Ajuntament per tal de fer respectar els nostres drets lingüístics i ciutadans.

ac.

ESCOLA DE MÚSICA “ JAUME ALBERTÍ ”

L'escuela de la Unió Musical Inquera, ja té un nom. Dijous dia 18 de setembre l'assemblea de la Banda va votar per unanimitat “Jaume Albertí”.

Qui va ser Jaume Albertí?

Jaume Albertí i Ferrer, (Inca, 13-4-1889, Pollença 16-9-79), Músic, Mestre, Director i Instrumentista. Els seus mestres: Onofre Martorell, Nadal Torrandell, Josep Balaguer i Miquel Marquès. Va ser fundador

dels orfeons: L'Harpa d'Inca (1920), L'Orfeó de Sineu (1928) i director de les bandes mallorquines de Palma (1916-1919), Municipal de Pollença (1925), Municipal d'Inca (1945) i Municipal de Santa Margalida. Fou també professor d'harmonia. Podem dir que no hi havia cap manifestació

cultural local que D. Jaume no hi prengué part. Encara que ell manifestàs moltes vegades que no era compositor, nosaltres tenim registrades com a seves: “Himno de la solidaridad catòlica” amb lletra de Costa i Llobera amb data de 12-1-1907, “Himno del Miliciano-Pollensa”, Missa dels diumenges d'advent i quaresma, editada per l'impremta “La Esperanza S.A.” i “Goigs a Santa Maria Assumpta Gloriosa” amb lletra de Mestre Miquel Duran, Vos reinau damunt l'altura 1948, Somnis de Pescador 1958.

Aquesta biografia ha estat abstreta de la comunicació Aproximació al fet musical d'Inca, escrit per Santiago Cortès i Forteza i Joan Parets i Serra. Publicat a les primeres jornades d'estudis locals d'Inca i editat per l'Ajuntament.

Hem de dir també que D. Jaume arreglava partitures a mida per cada músic de la banda de tal manera que el conjunt sonàs el millor possible, també son conegudes les seves harmonitzacions com “Sor Tomassa”...

La seva labor docent encara ara tenim fruits com son D. Vicenç Bestard fins fa poc director de la Banda, Miquel Vallespir, Joan Ferrer i Joan Vanrell tots tres també deixebles de D. Jaume i actualment músics de La Unió Musical Inquera.

L'escuela, ara ja sí, Jaume Albertí viu els millors moments des de la seva fundació aleshores amb el

suport d'Antoni Alorda (PSM.) que era el regidor de cultura i dels altres grups polítics II, PSOE i PP; després amb la continuïtat que ha fet cura el govern municipal del PP amb la regidora de cultura al cap, Joana Rosselló, i també amb el suport dels altres grups PSOE, PSM i II, s'ha arribat en aquesta situació:

Prop de seixanta alumnes de totes edats i professorat dels millors que hi ha a Mallorca:

Josep Sancho Ferrer, professor de Clarinet del Conservatori de Mallorca, imparteix Clarinet, Saxòfon i Flauta.

Jean Christophe Brunet, trombó solista de l'Orquestra Simfònica de les Illes Balears. imparteix trombó.

Juan Roig Castelló, sergent músic de la banda de música del govern militar de

Balears, imparteix percussió.

Salvador Sentamans Roig, professor de trompeta del Conservatori de Mallorca, imparteix trompeta i fliscorn.

Miquel Asensi Asensi, professor de baix i bombardí del Conservatori de Mallorca i músic de la Banda Municipal de Palma, imparteix Baix i Bombardí.

Eduardo Bernabeu Valls, clarinet solista de la Orquestra Simfònica de les Illes Balears, imparteix clarinet.

Miquel Genestra i Alomar, director de la Unió Musical Inquera i membre de l'orquestra Ciutat d'Inca, imparteix solfeig.

Francesc Xavier Palou i Pons, trompeta solista de la Unió Musical Inquera i membre de l'orquestra Ciutat d'Inca, imparteix solfeig.

La continuïtat de la Banda amb aquestes perspectives està més que assegurada.

Rafel Pau Cortès i Forteza.

QUAN L'OBJECTIU ÉS SOBREVUIRE ...

«Tot és molt complicat!...» Això és el que sempre diu un bon amic quan vol donar per acabada una conversa sobre una d'aquestes qüestions que per voltes que s'hi donin un es queda sempre com al començament, sense idea de com fer-ho per sortir-ne. El més segur és que ja aleshores, no tenia la més mínima intenció de trobar la solució fantàstica a aquests tipus de preocupacions que insistentment i per temporades ens capturen i ens lleven la son sense poder-hi fer res. Per tant el resultat final no resulta decebedor en sí mateix; només la confirmació de que les coses no són precisament fàcils i que com més gros tinguem el fetge per aguantar segons què, més probabilitats tenim de sortir-ne més o menys il·lesos.

Cada any, quan comença novament el curs, quan es tracta de tornar a provar allò que no va poder ser el curs passat, de posar en marxa els projectes de sempre que mai acabam de materialitzar, aleshores, la idea de la supervivència davant l'adversitat com a objectiu últim de tot allò que et proposes fer, resplendeix per damunt tot i minimitza la presència de qualsevol altra preocupació. Potser aquesta idea us sembla un poc exagerada; el fet és que quan un es troba submergit de ple en el món de l'ensenyament, com és el meu cas, aquest és el sentiment que es percep amb més claredat.

En realitat, no m'he posat a escriure amb la idea de parlar dels maldecaps i de les mals sofridures que patim la majoria dels mortals a la feina; no tenc la intenció d'avorrir-vos amb una qüestió tan poc novedosa. En tot cas, començar parlant de la presència d'aquests tipus de preocupacions que a molts de nosaltres ens ocupen aquests dies, em permet donar més èmfasi i justificació al tema que he triat en aquesta ocasió per entretenir-mos una estona.

El fet és que els problemes de la feina són només una part, i no la més important, com crec que erròniament alguns es plantegen, de tot un munt de dificultats i preocupacions que amenacen contínuament la nostra estabilitat emocional i que tenen desenllaços més o menys afortunats segons els recursos personals i la bona o mala estrella de cadascú. Les dificultats amb les nostres relacions amb els altres: parella, fills, pares, amics, a més de les preocupacions situades en el pla més individual i personal de cadascú, són altres elements que, afegits als que primer anomenàvem justificquen, més que de sobra, que avui vos estigui parlant de supervivència.

Estic convençuda que una de les millors maneres que existeixen per començar a fer front a tanta adversitat es troba en un fet tan simple i quotidià com ho és el de **comunicar-se**. Jo crec que comunicar-se, quan la relació amb l'altre és sincera, comporta sempre un intercanvi conscient o no del propi estat d'ànim davant els esdeveniments que vivenciam, d'avaluació de les pròpies emocions i sentiments, de contrastació de les nostres idees amb les de l'altre per guanyar objectivitat i tocar amb els peus en terra. Segurament el simple fet de compartir les nostres angoixes amb l'altre i de verbalitzar les nostres preocupacions i mals de caps són en sí un valuós mecanisme per vèncer el propi desànim, que d'aquesta forma podem racionalitzar i així obtenir-ne una millor comprensió.

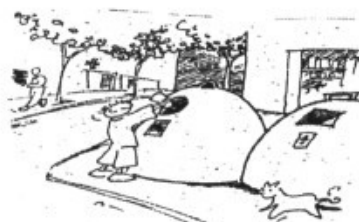
L'eficàcia d'aquesta estratègia està garantida, només que ens preocupem de tenir un interlocutor que sobretot sàpiga escoltar; no ens ha de preocupar gens que, al final, després de parlar-ne i parlar-ne arribem a la sàvia conclusió de que «tot és molt complicat», i que per tant, l'important és sobreviure i fer-ho amb una bona dosi de tolerància i d'autocomprensió. La perfecció és desitjable, però somniarla insistentment ens pot esclavitzar i allunyar-mos sense remei del camí de la felicitat.

Victòria Picó i Aguiló

**Mallorca, recicla
ara!**

Fundació Deixalles
Camí Saldar, 63 -
PALMA Tel. 473171

DITADES DE MEL I ESPERONS

ESPERONS

A la colla de ximples de xiularen un home pel fet de cantar en la llengua que no era la de la majoria de públic que acudí a un acte per la «tolerància». És clar, els tolerants han de ser sempre els altres. A ells no els cal ser-ho, ells són fatxes incapaços d'assumir que a la península i també a les colònies es pugui parlar una altra llengua que no sia la «del Imperio» o tenir unes altres idees que no siguin les seves, les del feixisme intolerant. La ignorància, el terror mental envers el que no els hi és propi, el rebuig envers els altres, la mala llet, el canibalisme més ferotge, la síndrome d'inferioritat davant qui domina diversos idiomes, la síndrome del funcionari de colònies, van sortir aquella nit de passeig i no el mataren però més d'un li hauria pegat un tret pel simple fet de cantar en la seva llengua, «en català, que a la meua terra li diuen valencià». En xiular es posaren en el mateix cove d'aquells contra els quals aquella nit anaven a manifestar-se. Quina tolerància és aquesta que no pot consentir la diferència? (P.S. Cal tenir present també que a la festa del XX aniversari del diari «El País» a Madrid, un públic teòricament votant d'opcions diferents a les dels organitzadors de l'acte de «Las Ventas» també xiulà Joan Manuel Serrat per cantar en català. Per què se n'ha parlat tan poc?) Haurem de creure els valencians quan diuen: De Ponent ni vent ni gent. Mentre, el Govern Central, Pilatos, se'n renta les mans i tracta l'afer d'anecdòtic.

Al CONSELLER de cultura MANUEL FERRER, per ésser un ruc tan gran com la Seu. Que dimiteixi sols es qüestió de dignitat per a tots els illencs. Com és possible tenir algú tan bèstia com ell? A un Conseller no se li poden consentir rucades com les manifestades aquests últims dies en referència a la llengua fomentant el blaverisme. Si es nega a imposar l'aprenentatge del català als que venen de fora, per què la Constitució ens obliga als mallorquins a conèixer la llengua forastera? Es veu que dins l'Estat espanyol hi ha ciutadans de primera i segona categoria segons tinguin l'espanyol com a llengua materna o no.

ALS RESPONSABLES MUNICIPALS DE L'AJUNTAMENT D'INCA per la desnormalització de la plaça de toros d'Inca, que llueix uns cartells anunciadors de «Taquillas» i «Sombra». Només seria canviar una a per una e i eliminar una s. Es veu que els toros parlen espanyol. Què no és el PP qui defensa tant la quadrabarrada del castellet americà? Idè l'única

bandera que des del carrer es veia onejar a la plaça de toros durant les passades festes era l'espanyola. Des d'aquí propòs que a partir d'ara l'única que llueixi al carrer sia la d'Inca. I què no parlin de manca de respecte, que la proposta és la mateixa que ells duen a terme però a l'inrevés. Qui és l'intolerant?

Ja el van voler matar en vida posant-li una bomba i ara que descansa en pau encara l'emprenyen. Malparits els que es fiquen amb els morts. Deixeu mestre Joan Fuster que descansi en pau de tantes animalades com esteu fent pel seu-nostre País Valencià, on el «blaveros» ja ni els morts deixen en pau. Mentre el seu president obliga les editorials a distingir el valencià del català als llibres de text i Unió Valenciana reclama mà dura amb els llibres que expliquen la unitat del català. Voleu major incultura, mala sang i censura de la realitat científica? D'aquesta gent ens ho podem esperar tot menys que qualche dia demostrin tenir dos dits de seny.

Els mallorquins estem de dol. Acabam de perdre un altra dels pilars bàsics nacionals. La data de 31 de desembre com a Diada de Mallorca. Primer fou la senyera, després el nom de la Ciutat i ara la Diada. Sols hem pogut salvar La Balanguera. Massa poc bagatge per a tan gran País. De la llengua m'estim més no parlar-ne després de totes les animalades que he sentit bramar al Conseller de Cultura i al president Matas aquests últims dies. Si xiularen el President el dia de la «Diada» al teatre Principal es perquè amb declaracions com «Exigir el coneixement del català dificultarà la convivència» fetes els dies anteriors a la festa, va guanyar-s'ho a pòls. Va cercar la provocació per després presentar-se com a víctima davant els mitjans de comunicació.

A la sentència que condemna a Josep Palou per «insultar» L.M. Ansón, ex-abecedari, en un article d'opinió.

A la regidora de cultura de l'Ajuntament de Ciutat, CARMÉ FELIU, que després de passar uns dies en companyia dels blaveros del cor de «LO RAT PENAT» declarà que el català sols és una millora a les biblioteques de Ciutat, però no és un element indispensable per accedir a una plaça de bibliotecari.

A CAPRABO d'Alcúdia per les nombroses queixes fetes per veïnats alcudiencs aquest estiu, davant la impossibilitat de que els empleats del centre comercial es «dignin» entendre quan se'ls parla en mallorquí.

DITADES DE MEL

Al manifest realitzat per catalanòfils d'arreu del Amón contra la política lingüística que els diferents governs del PP estan duent a terme i on reclamen als polítics la defensa de la unitat del català.

A les declaracions fetes a Prada pel CANONGE PERE LLABRÉS en les quals l'Església de Mallorca reconeix el català com a llengua pròpia i preferent de l'església mallorquina i que la institució aprovarà en l'assemblea sinodal una resolució en favor de la llengua.

Per la substitució a les matrícules de les Illes de l'anterior PM per l'actual IB, encara que sols sia per la idea de descentralitzar conceptes, i a la gran acceptació manifestada entre la gent tot i que aquest model desapareixerà l'any que ve en ser substituït pel model europeu.

A la moció aprovada per l'equip de Govern de l'Ajuntament de Petra demanant que el Govern balear els remeti els seus escrits en català.

El més absolut recolzament a Bartomeu Martí davant els anònims repartits el dia de la manifestació de M.A. Blanco a Ciutat acusant-lo

falsament, en un intent de criminalitzar l'independentisme illenc, de pertànyer a HB.

I una de cinema i llengua. El CIM ha destinat quatre milions per ajudar, amb una mena de suport econòmic, les sales i entitats que projectin pel·lícules en català. Mentre, la Conselleria de Cultura del Govern ajuda al doblatge de les pel·lícules de dibuixos animats: «Anastàsia» de la Fox, i «Hèrcules» el més nou de la factoria Disney, que s'estrenaran en català a Mallorca.

EL CONSTITUCIONAL reconeix la competència exclusiva de la Comunitat en matèria lingüística i per eximir o no del català als fills de militars. El català serà matèria obligatòria a les escoles vinculades a Defensa.

Al grup d'estudiants que estudien al Principat i que sota el nom de «SA SARGANTANA» s'han unit entre d'altres motius per lluitar contra els tòpics que els catalans tenen dels illencs, treballant des d'una òptica nacionalista han convocat taules rodones, conferències i fins hi tot un concert de música.

Jaume Nicolau, "Rei"

MUNPER

CTRA. PALMA-ALCUDIA, KM. 30
TEL. 88 10 00 - 07300 INCA

CTRA. PALMA-MANACOR, KM. 30
TEL. 64 41 02 - 07220 MONTUIRI

ESPORTS

KIKO OLIVA, AJUDANT D'ENTRENADOR DEL CONSTÀNCIA

NO ENTÉN PERQUÈ LA GENT JOVE NO VA A VEURE JUGAR A L'EQUIP INQUER

Francesc «Kiko» Oliva Pascual és un dels pocs joves inquers que ha viscut des de sempre el món del futbol inquer. Va néixer al desaparegut camp des Cos quan al seus pares vivien a la consergeria, "jo anava amb paquet i ja arrossegava el cul pel camp de futbol". Després va pertànyer a les entitats futbolístiques de la ciutat Joventut Sallista i Club Esportiu Constància, amb dos anys d'estada al club Llosetí. En l'actualitat es l'ajudant d'entrenador del club blanc i negre. Als trenta-cinc anys Kiko Oliva, un industrial tèxtil casat i amb un fill, inicia la seva tercera temporada d'ajudant de Jaume Bauçà, "ja que -diu Kiko- conec els jugadors de la ciutat".

De la plantilla del Constància per aquesta temporada el bo d'Oliva assenyala que "està molt bé, encara que les lesions deixen una plantilla de vint quasi sempre en quinze. El més destacat negatiu d'aquest començament són les nombroses lesions, com la de Liébana, Jordi, Gomila, Llabrés, i Toni Martí. Aquesta és una plantilla seleccionada a base de talonari, no n'hi ha gaire de la pradera inquera. Són inquers Llabrés, Paco Coll, els germans Navarro, Figuerola, Calderón, i Galindo. Tenim una plantilla molt més equilibrada que la passada temporada, i fent la feina que es fa els diumenges en els partits som conscients que hem de superar la temporada passada. Cal dir que si es lesiona un l'altre el supleix de manera que no es nota l'absència".

Dels objectius destaca el tècnic: "arribar al mateix de l'any passat, és a dir campions i jugar la lligueta. A més aquest és l'any del 75 aniversari, és necessari donar un cop i aconseguir alguna cosa més. Seria important poder està, junt amb el Mallorca B i el Sóller a més del Balears, a Segona Divisió B, es demostraria que les illes hi ha un nivell important. Crec que es pot donar l'esdeveniment".

"El president Miquel Llompart Mora -diu Kiko- és formidable, les coses estan fetes d'una altra manera.

Abans amb l'anterior president anàvem amb Sis-cents i ara amb Mercedes. Tot el món futbolístic es mou pels diners, i la base són els incentius econòmics, i les intencions són pujar de categoria".

D'on surten el doblers?.

D'aquestes qüestions no en tenc ni idea, només són competència del qui comanda, supòs que a base d'esponsor i altres.

Per a Kiko Oliva hi ha coses que no les acaba d'entendre, "el passat partit disputat pel Constància al Poliesportiu Municipal de sa Pobla, davant el Poblense, m'estranya una cosa, hi havia gent inquera que no els he vist mai pel Camp Nou d'Inca. El dia contra el Ciutadella no érem més de dues-centes persones, és menester que l'aficionat ens doni suport al nostre terreny, a jugadors i tècnics hem de menester el suport omplint les grades".

Què falla perquè no vengui gent a veure el Constància?.

Abans la gent deia per què anar veure el Constància patir. El Sóller i l'Atlètic Balears tenien l'any passat un pressupost el doble del nostre i fórem nosal-tres el que férem campions. Parlam del Constància una institució futbolística que aquest any compleix 75 anys, i és trist que

vengui gent que té més de seixanta anys al futbol, la gent jove no ve mai a veure'ns. Per part de la directiva l'any passat es va intentar atreure aquest col·lectiu, deixant entrada gratuïta als menors de disset anys. No sé que s'ha de fer per animar la joventut.

En "Kiko" Oliva afegeix: "L'aficionat d'Inca és molt exigent, i nosaltres volem que ho sigui, però que no sigui de cafè, que critiquin però que el vegem al camp de futbol. No basta demanar el dilluns que ha fet el nostre equip".

Pere Castelló i Bergas

RACÓ DE CUINA

CUINA DE BOLETS

L'estiu ens ha deixat, i la tardor ja és aquí. El canvi d'estació també comporta un canvi en la menja, ja sigui per motius climàtics o pels elements gastronòmics que la natura ens dóna en aquest temps. La terra, conservant encara una tèbia herència de l'estiu, amarada per aquestes primeres pluges, es mostra exuberant i ens ofereix un ventall molt ampli en varietats de fongs que, escollint aquells que no són tòxics, ens permeten entrar-los dins la cuina i bé sols o combinats amb altres productes, ens donaran una gran quantitat de sabors que vertaderament seran delícia pel nostre paladar.

Avui vos oferim unes receptes que tenen com a ingredient principal els bolets. Animau-vos a provar-les i que vos facin bon profit.

CONILL AMB BOLETS

Ingredients:

- 1 conill trossejat.
- 250 gr. de magre de porc tallat a trossos molt petits.
- 1 ceba.
- 1 porro.
- 5 cebes tendres.
- 1 Kg. de bolets variats.
- 100 gr. de panses.
- 100 gr. de pinyons.
- 100 gr. d'avellanes moltes.
- 1 fulla de llorer.
- 1 tasset de vi ranci.
- herbes aromàtiques, oli d'oliva, sal i pebre bo.

Elaboració:

Dins d'una greixonera hi posarem l'oli d'oliva i quan sigui calent hi sofregirem el conill, salpebrat; quan estigui ben daurat el posarem dins d'un plat, i amb el mateix oli, sofregirem la carn magra fins que sigui ben rossa, després hi afegirem la ceba i el porro, tallat

ben petit, el llorer i les herbes aromàtiques i ho deixarem que sofregeixi a foc ben lent; a continuació i posarem les cebes tendres, tallades ben fines, i el vi ranci. Quan s'hagi evaporat l'alcohol, hi afegirem els bolets i hi compondrem les tallades de conill, les panses, els pinyons i les avellanes moltes.

Taparem la greixonera i la mantendrem a foc molt suau fins que el conill sigui cuit. Si trobau que hi falta, s'hi pot afegir un poc de brou o d'aigua.

PATÉ DE BOLETS

Ingredients:

- 1'500 Kg. de bolets variats
- 1 dl. d'oli d'oliva
- 2 cebes
- 2 manats d'espínacs
- ¼ l. de nata líquida

sal, pebre bo i herbes aromàtiques

Elaboració:

Dins d'una greixonera hi ofegam la ceba; quan estigui ben morta hi afegim els bolets tallats a trossos petits; ho salpebram i ho deixam a foc lent fins que estigui cuit. Ho treim del foc i ho trituram ben fi.

Escaldam les fulles dels espínacs amb aigua i sal i una vegada escaldades les emprarem per folrar un motlo de púding, untat amb mantega, tant els fons com els costats .

S'aboca la mescla que hem fet abans dins del motlo, es tapa amb fulles d'espínac i ja ho podem coure dins el forn, a bany maria, durant una hora aproximadament.

ESCLATA-SANGS EN CONSERVA

Ingredients:

- esclata-sangs
- 1 l. d'aigua
- gr. de sal
- pots de vidre que es puguin bullir

Elaboració:

Primer es fa bullir l'aigua amb la sal corresponent, segons la quantitat d'esclata-sangs a conservar.

Es netegen els esclata-sangs i es trossegem; es componen dins dels pots i es cobreixen amb l'aigua-sal, una vegada freda.

Una vegada tancats els pots, es bullen vint minuts a bany maria.

Pere Massutí i Esperança Ramis

CONCURSOS I CONVOCATÒRIES LITERÀRIES

NARRATIVA

I PREMI DE NARRATIVA «BEARN»

Convoca: Ajuntament de Binissalem, Di7 Grup d'Edició.
Lliurament dels treballs: Ajuntament de Binissalem. C/ de la Concepció, 7, 07350 Binissalem (Illes Balears).
Tel. 971/870486.

Obres originals de caràcter narratiu i de tema lliure.
Extensió: De 75 a 100 folis. Quintuplicat. Mecanografiades a doble espai amb un títol i les dades identificatives del concursant: nom, llinatges, adreça i telèfon. En cas d'utilitzar pseudònim, s'hauran de trametre les dades de l'autor dins d'un sobre tancat.

Termini de presentació: 31.10.97

Dotació: 1.000.000 pta i publicació de l'obra guanyadora.

PREMIS D'HORTAVUI, 1997, XII PREMI «JORDI SERRA» DE NARRACIONS BREUS

Convoca: Revista Hortavui

Adreça: C/de Campoamor, 7, lletra B. 08031 Barcelona.
Resum de les Bases: Podran optar-hi autors fins a 25 anys d'edat complerts durant l'any 1997, amb narracions breus, inèdites i de tema lliure.

Extensió: Màxim 100 línies. Quintuplicat. Sense signar, amb pseudònim i plica amb les dades personals de l'autor.

Termini presentació: 28.10.97

Dotació: 1r. premi 35.000 pta. 2n premi 15.000 pta.

I PREMI DE LITERATURA CIENTÍFICA

Convoca: Fundació Catalana per a la Recerca
Adreça: Fundació Catalana per a la Recerca. Pg. de Lluís Companys, 23. 08010 Barcelona. Tel. 93/3152323

Aquest premi s'atorgarà a la millor novel·la o assaig divulgatiu inèdits el tema dels quals es basi, totalment o parcial, en situacions, fets o investigacions que corresponguin al passat o al present de qualsevol branca de les ciències, amb exclusió del gènere anomenat de ciència ficció.

Extensió: Lliure, amb un mínim de 250.000 espais. Per quintuplicat, mecanografiades a doble espai i amb nom, l'adreça i el telèfon de l'autor.

Termini presentació: 30.10.97

Dotació: 1.000.000 i publicació de l'obra.

I PREMI LITERARI DE PROSA DE FICCIÓ «SANT JUST DESVERN»

Convoca: Ajuntament de Sant Just Desvern

Adreça: Ajuntament de Sant Just Desvern, Pl. de Verdguer, 2. 08960 Sant Just Desvern (Baix Llobregat).
Tel: 93/4804800

Narració o conjunt de narracions inèdites.

Extensió: de 100 a 150 folis. Quadruplicat. Nom i adreça o amb plica.

Termini presentació: 30.12.97

Dotació: 250.000 pta. i publicació obra guanyadora.

VII CONCURS DE NARRATIVA INFANTIL «EMPAR DE LANUZA»

Convoca: Institut Municipal de Cultura de l'Ajuntament de Meliana

Adreça: Pl. Major, 1, 46133 Meliana (País Valencià)
Tel. 96/1496070

Extensió: De 20 a 30 folis. Quintuplicat. Lema i plica.

Termini presentació: 30.10.97

Dotació: 150.000 pta i posterior publicació de l'obra.

POESIA

PREMIS D'HORTAVUI, 1997

XVI CONCURS DE POEMES «HORTAVUI»

Convoca: Revista Hortavui

Adreça: Hortavui, C/ de Campoamor, 7, lletra B. 08031 Barcelona.

Bases: S'atorgarà al millor poema inèdit de tema lliure.

Extensió: Màxima de 80 versos. Quintuplicat. Pseudònim amb plica.

Termini presentació: 28.10.97

Dotació: 35.000 Pta. i trofeu.- 2n. premi de 15.000 pta. i trofeu.

XVII CERTAMEN DE POESIA «CIUTAT DE BENICARLÓ»

Convoca: Organisme Autònom de Cultura de l'Ajuntament de Benicarló.

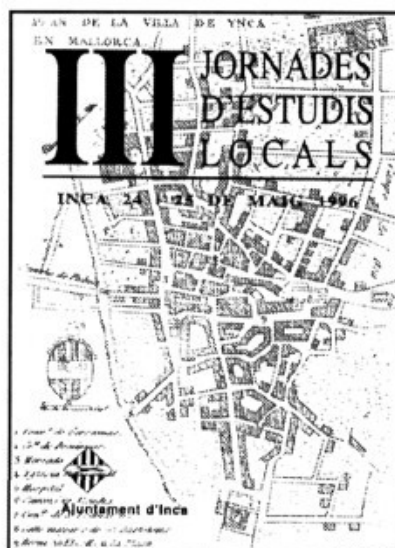
Adreça: C/ De Ferreres Bretó, 10. 12580 Benicarló (País Valencià).

Recull inèdit de poesia.

Extensió: 500 a 800 versos. Sextuplicat. Amb plica i pseudònim.

Termini presentació: 31.10.97

Dotació: 100.000 pta.

L'AJUNTAMENT D'INCA INFORMA

EXPOSICIONS

100 ANYS DE L'AUTOMÒBIL

Dates: del 10 d'octubre al 2 de novembre
Inauguració: divendres dia 10 d'octubre, a les 20 h
Horari de visites: de dilluns a divendres, de 18 a 21 h; dijous, dissabtes i diumenges, de 10'30 a 13'30 h.

CERTAMEN DE PINTURA

Dates: del 12 de novembre al 7 de desembre
Inauguració i lliurament de premis del certamen: dimecres dia 12 de novembre a les 20,30 h.
Horari de visites: de dilluns a divendres de 17 a 20 h, dijous, dissabtes i diumenges de 10,30 a 13,30 h, Dijous Bo obert tot el dia.

IN-EXISTÈNCIES

Dates: del 19 de desembre al 18 de gener
Inauguració: divendres dia 19 de desembre a les 20 h.
Horari de visites: de dilluns a divendres de 17 a 20 h, dijous, dissabtes i diumenges de 10,30 a 13,30

CENTRE D'EXPOSICIONS

Carrer de la Sirena, 19

**EXPOSICIÓ D'ÀNGELA PERICÀS
IZQUIERDO**

Dates: del 16 al 26 d'octubre
Inauguració: dijous dia 16 d'octubre a les 20.30 h
Horari de visites: de dilluns a diumenge, de 18 a 21 h, dijous, dissabtes i diumenges de 10,30 a 13,30.
Amb la col·laboració de l'Àrea de Cultura, Educació i Esports

EXPOSICIÓ DE BRODATS

Dates: del 30 d'octubre al 9 de novembre
Inauguració: dijous dia 30 d'octubre a les 20,30 h.
Horari de visites: de dilluns a diumenge de 17 a 21 h, dijous, dissabtes i diumenges de 10,30 a 13,30 h.

EXPOSICIÓ DE PAQUITA ISERN

Dates: de l'11 al 23 de novembre
Inauguració: dimarts dia 11 de novembre a les 20,30 h.
Horari de visites: de dilluns a diumenges de 17 a 20 h, dijous, dissabtes i diumenges de 10,30 a 13,30 h.

ALTRES ACTES

ACTE DEL PREGÓ DEL DIJOUS BO 1997

Diumenge dia 9 de novembre, Església de Santa Maria la Major 20,30 h
Pregó del Dijous Bo 1997 a càrrec del Sr. Gabriel Domenech Coll
A continuació concert de la Camerata Sa Nostra i l'Orfeó l'Harpa d'Inca.

**GIMCANA FOTOGRÀFICA
DIJOUS BO 1997**

Concentració: diumenge dia 26 d'octubre a les 10 h. a la plaça d'Orient.
Inscripcions: fins al 24 d'octubre a l'Àrea de Cultura de l'Ajuntament d'Inca.

**CERTAMEN DE PINTURA
DIJOUS BO 1997**

Premi Constància Centro Instructivo
Inscripció recepció d'obres: del 20 d'octubre a l'1 de novembre al centre d'art Sa Quartera, de dilluns a divendres de 17 a 20 h. i dissabtes de 10,30 a 13,30

PROGRAMA «EUROPA SOM TOTS»

Infoerbus a la placa d'Espanya del 29 d'octubre a l'1 de novembre.
Xerrada *EL NOU HORIZÓ DE LA UNIÓ EUROPEA*
Divendres dia 31 d'octubre a les 20,30 h.
Sala d'actes del Casal de Cultura.

ALTRES EXPOSICIONS

EXPOSICIÓ GIMCANA FOTOGRÀFICA

Dates: de l'11 al 23 de novembre
Inauguració i lliurament de premis de la gimcana: dimarts dia 11 de novembre a les 19,30 h.
Horari de visites: de dilluns a diumenge de 17 a 20 h, Dijous Bo obert tot el dia.
Local Garí-Comas Axa Mare Nostrum

EXPOSICIÓ «EUROPA SOM TOTS»

Dates: del 29 d'octubre a l'1 de novembre
Inauguració: dijous dia 30 d'octubre a les 11,30 h.
Horari de visites: d'11 a 15 i de 17 a 20 h.
Sala d'Actes del Casal de Cultura

TEMPS ERA TEMPS...

INQUERS A LA CALA DE SANT VICENÇ

Agost de 1927

La fotografia que incloem avui a aquesta revista és la que es feren, a la Cala de Sant Vicenç l'any 1927, una colla d'homes inquers i, que per la relació de noms i referència del seu tarannà, podem veure que foren uns dels pilars que els anys següents forjaren el creixement industrial i econòmic d'Inca. Saberem aprofitar l'aïllament en què quedà la «zona nacional», per tenir la quasi exclusivitat del subministrament de calçat a l'esmentat espai geogràfic i, una vagada acabada la revolta, aprofitar tant la necessitat de l'altra part d'Espanya, com la manca que es produí a Europa, quan entrà en lluita quasi total, a la Segona guerra mundial.

En els anys cinquanta continuaren millorant productes i consolidant un mercat a vegades conquerit en circumstàncies afavoridores.

No hi ha dubte que Inca té un deute de gratitud envers tots aquests homes que, juntament amb altres que no apareixen a la fotografia, donaren un prestigi tècnic industrial i econòmic a aquesta ciutat. Tal vegada s'hauria de pensar en organitzar un reconeixement i agraïment a la gran tasca que dugueren a terme entre tots

Aquests són d'esquerra a dreta:

1. Jaume Balaguer, Mecànic especialista de maquinària de calçat. 2. Antoni Perelló, Director del Banc de Bilbao 3. Llorenç Marquès, de fàbrica Melis i Marquès. 4. Miquel Mateu, Cafè La Aurora 6. Josep Vicens, Impremta Vicens del carrer de la Roca (fill de Damià Vicens) 7. Antoni Bennàssar, comptable fàbrica A. Martorell 8. Josep Pujadas Morro, fàbrica de calçat del carrer Estació 9. Bartomeu Fluxà, de maquinària i adobats Fluxà 10. Pere Siquier, comptable de Can Janer, president del Constància. 11. Joan Jofre, Es Guixé, mecànic de cotxes i petites barques.	12. Onofre Mateu, "Corpet", fabricant de begudes gasoses "Petlo" i director musical. 13. Antoni Beltran, "En Puig", fabricant de sabates. 14. Joan Rosselló de S'Empalme, fotògraf i pintor. 15. Antoni Domenech "Can Buxteta", tenda al carrer Major. 16. Jaume Figuerola, encarregat de la fàbrica Martorell. 17. Damià Alomar, "Des forn", forner i pastisser Cas Xigarro 18. Pere J. Fornés Ferrer, Impressor i encarregat "Impremta Duran" (Impremta Vich)

Antoni Mateu Garau